

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 6C/55/2003
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5303899416
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Holeščáková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5303899416.37

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd ČADCA sudkyňou Mgr. Annou Holeščákovou v spore žalobkyne: S. N., rod. Ž., nar. XX.X.XXXX, bytom I. E.. Č.. XXXXX/X, XXX XX Q. - F., právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrej Gara, Štefánikova 14, 811 05 Bratislava, IČO: 30 850 436, proti žalovanému: T. G., nar. X.X.XXXX, t.č. bytom D. R. O. R. XX, XXXX D., Š. B., za účasti intervenientov na strane žalovaného: 1) Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19/B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpená Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, 851 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, 2) Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, 851 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o mimoriadne odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, taktó

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý uhradiť žalobkyni sumu 18.835,29 € v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Vo zvyšnej časti žalobu žalobkyne z a m i e t a .
- III. Žalovanému a intervenientom n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.
- IV. Slovenskej republike p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania preddavkovaných štátom v rozsahu 87,80% voči žalobkyni a v rozsahu 12,20% voči žalovanému.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa v podanej žalobe doručenej súdu dňa 22.04.2003 sa domáhala voči žalovanému náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená ublížením na zdraví pri dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný dňa 14.2.1997. Podanú žalobu žalobkyňa odôvodnila tým, že utrpela vážne poškodenia zdravia s následkami v dôsledku dopravnej nehody, kde bola účastná ako spolujazdec v motorovom vozidle, ktoré riadil žalovaný. Žalovaný bol uznaný za vinného trestným rozkazom Okresného súdu v Čadci sp. zn. 3T/287/97, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 15.10.1997, pričom žalovaný bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 1 roka so zaradením na výkon trestu do I. nápravno výchovnej skupiny. Žalovanému bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na 4 roky. V dôsledku tejto nehody utrpela zranenia a trvalé následky. Odo dňa dopravnej nehody až do 22.9.1997 bola práceneschopná, počas tejto doby podstúpila viaceré ťažké operácie, liečebné procedúry tak, ako si to vyžadoval jej zdravotný stav, a od 22.9.1997 je zaradená do trvalej invalidity. V čase podania návrhu poberala dôchodok v sume 4916,- Sk (163,18 €) a bol jej vydaný 17.11.1999 preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Negatívne dôsledky zranenia sa u nej prejavovali na fyzickom ale i duševnom stave, musela nosiť neustále plastový korzet, výrazne je obmedzená na pohybových schopnostiach, nie je schopná vykonávať nevyhnutné práce v domácnosti, čím je odkázaná na pomoc iných osôb a sústavne sa podrobuje lekárskemu dohľadu, liečebným a rehabilitačným kúram. Pociťuje sústavné tŕpnutie dolných končatín a pre všetky tieto zdravotné indikácie musela upustiť od myšlienky

počať dieťa, čo je pre ňu ako ženu ťažko zmieriteľná skutočnosť. Z hľadiska psychického stavu sa u nej prejavujú depresívne poruchy po psychotraume, máva bolesti, trpí neistotou v chôdzi, prejavuje sa u nej zvýšená podráždenosť a všetky tieto reálne skutočnosti, ako i nemožnosť vykonávať zárobkovú činnosť zamestnanie z titulu zaradenia do trvalej invalidity, športovať, spoločensky sa realizovať, zriecť sa myšlienky na dieťa, nakoľko by nebola schopná sa o neho fyzicky postarať a nikdy ako matka by nemohla dieťa pestovať na rukách, ju deprimujú a vyvolávajú v nej pocit depresie a beznádeje s prihliadnutím k jej veku. Chirurg L.. B. G. ohodnotil jej bolestné a trvalé následky 1231,875 bodmi. Poukázala však na to, že vyhláška č. 32/1965 je morálne ako aj z materiálneho ponímania zastaralá a neodráža súčasnú spoločenskú a ani ekonomickú situáciu, neprihliada na vážne následky pri poškodení zdravia. V čase podania žaloby vychádzala žalobkyňa z doterajšieho bodového hodnotenia a domáhala sa nároku v sume 2.956.500,- Sk (98.137,82 €), čo podľa jej prepočtu je 80 násobok mimoriadneho zvýšenia.

2. V doplnujúcom písomnom podaní (č.l. 57-59) poukázal právny zástupca žalobkyne na to, že zdravotný stav žalobkyne sa stabilizoval až 5.11.2002, kedy sa podrobila poslednému operačnému zákroku. Zdravotný stav žalobkyne je poškodený, posúdenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia nemožno od seba oddeliť, tieto bezprostredne spolu súvisia. Určenie výšky náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je závislé vyjadrenie lekárov, v danom prípade boli podané dva samostatné posudky dňa 11.5.1998 a dňa 12.5.1998. Vyjadrenia poisťovne považoval právny zástupca za nedôstojné. Súčasťou tohto podania bol i výpis zo zdravotnej dokumentácie žalobkyne o zákrokoch a liečbe vykonávanej v období od 14.2.1997 do 15.5.2003.

3. V rámci podania doručeného súdu 14.10.2003 (č.l. 62) navrhol právny zástupca žalobkyne pripustiť zmenu žaloby, kde sa žalobkyňa domáhala zaplata sumy 132.991,43 € (4.006.500,- Sk) a trov konania, čo odôvodňovala tým, že došlo k ďalším operačným zákrokom, pričom L.. B. G. tieto ohodnotil nasledovne: za operačný zákrok 18.1.2000 priznal 328,175 bodov, čo predstavuje pri cene bodu 30,- Sk sumu 3.281,25 Sk, za operačný zákrok 6.11.2002 počet bodov 109,375 čo pri cene bodu 30,- Sk je suma 3281,25 Sk. Tieto ohodnotenia tvoria dodatok k podanému posudku a predstavujú vo finančnom vyjadrení sumu 13125,- Sk a po zvýšení o 80 násobok podľa § 7 ods. 3 ide o navýšenie o sumu 34853,61 € (1.050.000,- Sk). K tomuto návrhu pripojil doplnok k posudku od L.. G., kde stanovil základné bodové hodnotenie bolestného na 218,75 bodov za nekrozu a zrútenie stavcov Th10,11 hodnotenú ako zlomeninu s operačnou liečbou, ktoré zvýšil o polovicu (o 109,375 bodov) na celkovú výšku 328,175 bodov (č.l. 64 spisu) a za operačný zákrok 6.11.2002 - extrakciu ost. materiálu 218,75 bodov /175+43,75/ ktoré zvýšil o polovicu (o 109,375 bodov) na celkovú výšku 109,375 bodov (č.l. 65 spisu). Tu súd iba poznamenáva, že sa tento výpočet javil ako nesprávny. Na č.l.82 a nasled. navrhla žalobkyňa opätovne prostredníctvom právneho zástupcu pripustiť zmenu žaloby s poukazom na operačné zákroky 18.1.2000 a 6.11.2002, kde si uplatnila nárok pri dobovom hodnotení 328,175 a 218,75 t.j. 546,925 bodov x 30Sk x 80 násobok, čo je zvýšenie na sumu 1.312.620,- Sk, teda petit znel na sumu 4.269.120,- Sk a trovy konania (č.l. 83 spisu). Právny zástupca žalobkyne opätovne podporne poukázal na materiálne ponímanie, ktoré pôvodná Vyhláška č. 32/1965 Zb. z. preferovala a považoval ho za morálne zastaralé, ktoré neodráža súčasnú ekonomicko-spoločenskú situáciu a neprihliada na vážne následky pri poškodení zdravia. Poukázal tiež na súdnu prax, s ktorou sa vyporiadali niektoré rozhodnutia súdov pri aplikácii ust. § 7 ods. 3 Vyhlášky vo svojom rozhodovacom procese a na podporu svojho tvrdenia poukázal na rozsudky súdov a to Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 13Co/115/1994, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 10C/879/1998, Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 7C/327/1996, Okresného súdu Bratislava Vidiek sp. zn. 11C/53/1995 a desiatky ďalších, novších rozhodnutí. Pri formulácii rozsudového návrhu v tomto konaní vychádzal z dovtedajšieho bodového ohodnotenia uvedeného v časti III. žalobného návrhu kedy žalobkyňa sa domáhala mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia o sumu, ktorá predstavuje 80-násobok vo vyčíslení 2.956.500,-- Sk (58.137,82 €) a po podaní znaleckého posudku L.. D. T. v tomto konaní podaním zo dňa 19.04.2005 (čl. 144 - 146) rozšíril právny zástupca žalobkyne petit o mimoriadne odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia na sumu vo výške 5.172.000,-- Sk (171.678,94 €), s poukazom na ust. § 7 ods. 3 Vyhlášky 32/1975 Zb. Súd uznesením z 3.5.2005 súhlasil so zmenou a rozšírením takto doručeného rozsudového návrhu v zmysle podanej úpravy právneho zástupcu žalobkyne. Predmetom sporu sa stal tak tento nárok špecifikovaný právnym zástupcom žalobkyne.

4. K podanej žalobe na preukázanie tvrdení predložila žalobkyňa bodové hodnotenie vypracované L.. B. G. zo dňa 11.5.1998 na bolestné v rozsahu 556,875 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 675 bodov, kópiu trestného rozkazu OS Čadca vo veci 3T 387/97 zo dňa 16.9.1997, rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 03.11.1997 o priznaní invalidného dôchodku od 22.9.1997 v sume 3365,- Sk mesačne, posudok G. Ú. B. M. L., kde miera funkčnej poruchy u žalobkyne ku dňu rozhodnutia 27.2.2002 bola 50%, rozhodnutie zo dňa 4.6.2002 zo Sociálnej poisťovne o zvýšení dôchodku žalobkyne na sumu 4916,- Sk.

5. Allianz - Slovenská poisťovňa a.s. zahlásila vstup do konania podaním zo dňa 15.7.2003 v tom čase ako vedľajší účastník na strane žalovaného s poukazom na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobené prevádzkou motorového vozidla. V rámci tohto podania poukázala poisťovňa na to, že nie je zrejmé, z akého titulu si uplatňuje žalobkyňa nárok či z titulu subjektívnej, či objektívnej zodpovednosti. Poukázala na to, že zvýšenie u bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia sú dva samostatné nároky, ktoré síce spolu súvisia, avšak u každého sú osobitne upravené postupy priznávania náhrady a preto u každého musí byť daný dôvod hodný osobitného zreteľa. V danom prípade bola zo strany poisťovne vznesená námietka premlčania nároku s poukazom na ust. § 106 ods. 1,2 OZ. Žalobkyňa sa domáha nárokov v zmysle posudkov vystavených 11.5.1998 a 12.5.1998, kedy sa dozvedela o výške škody, pričom o tejto skutočnosti kto jej za škodu zodpovedá sa dozvedela už z trestného rozkazu, ktorý bol vydaný 16.9.1997, teda nárok je premlčaný v dvojročnej lehote, preto ho žiadala poisťovňa ako nie dôvodný zamietnuť. V danej veci poukázala na zastúpenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov s poukazom na ust. § 28 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z. V doplnenom podaní doručenom súdu 30.10.2003 zotrvala poisťovňa na námietke premlčania s poukazom na plynutie subjektívnej premlčacej doby, ktorá je dvojročná s poukazom i na názor vyslovený KS v Košiciach v spore 17Co/508/92. Zároveň poukázala na to, že ani lekári nezvýšili bolestné, tak ako umožňuje vyhláška na dvojnásobok, lekári nevzhladli dôvod na zvýšenie bolestného o polovicu ani na dvojnásobok. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa priznáva vtedy, ak ublíženie na zdraví spôsobené následkom úrazu alebo choroby zanechá u postihnutého preukázateľne nepriaznivé následky pre jeho život a pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb. Žalobkyni bola poskytnutá náhrada škody za bolestné podľa posudku zo dňa 11.5.1998 vypracovaného L.. G. a L.. W. na 556,875 bodov, čo predstavovalo 30,-- Sk za 1 bod, celkom 16.706,-- Sk, ďalej sťaženie spoločenského uplatnenia podľa posudku zo dňa 12.05.1998 vypracovaného L.. G. za 670 bodov (1 bod/30,-- Sk, čo predstavuje 20.100,-- Sk) a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa ust. § 6 ods. 2 Vyhláška č. 32/1965 Zbierky o 100 %, čo predstavuje 20.100,-- Sk. Teda náhrada škody celkom bola vyplatená žalobkyni v sume 56.906,--Sk z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia (suma 16706,- Sk je z titulu bolestného a suma 40200,- Sk z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia). Zároveň bolo žalobkyni vyplatené z titulu operácie zo dňa 6.11.2002 bolestné v sume 6562,- Sk. Na prejednávaný prípad sa vzťahuje Vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení poslednej novely č. 47/1995 Zb. a teda výška odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 30,- Sk/bod. Žalobkyni bola poukázaná aj strata na zárobku počas práceneschopnosti vo výške 168.123,-- Sk a v súčasnosti je poberateľkou invalidného dôchodku, čím predstavuje strata po skončení PN 2.853,-- Sk. Tieto nároky vedľajší účastník bližšie nedôvodil z dôvodu, že nie sú predmetom tohto sporového konania. Okrem iných námietok poukázal tiež na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 16C/123/2006, kde vystupovala Sociálna poisťovňa proti žalovanému, bola vyslovená otázka spoluviny u S. Ž. na vzniku jej škody na zdraví pri dopravnej nehode v rozsahu 20%, pričom vypočutí svedkovia potvrdili, že žalobkyňa s nimi sedela pri jednom stole v bare a spoločne požívali alkoholické nápoje pred dopravnou nehodou.

6. Prvý krát vo veci samej rozhodol súd rozsudkom (č.l. 305 spisu) dňa 25.6.2007, ktorým žalobe žalobkyne v časti o zaplatenie sumy 3.873.828,-- Sk vyhovel a vo zvyšnej časti (1.298.172,- Sk) žalobu ako nie dôvodnú zamietol. Priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania a uložil žalovanému povinnosť uhradiť trovy preddavkované štátom ako i súdny poplatok.

7. V dôsledku podaného odvolania zo strany v tom čase vedľajšieho účastníka a žalovaného (tento zobral odvolanie späť podľa č.l. 346) Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 9.7.2008 rozsudok čo do priznania sumy 3.873.828,- Sk zrušil, rovnako tak v časti trov konania a trov štátu. Vo zvyšnej zamietajúcej časti zostal rozsudok nedotknutým (v tejto časti nadobudol právoplatnosť). V odôvodnení v rámci právneho názoru súd vyššej inštancie poukázal na to, že odôvodnenie nezodpovedá zákonným požiadavkám, je neurčité, nejasné, nezrozumiteľné, rozporné, nie je zrejmé, na základe akých skutočností súd postupoval, abscentuje právne posúdenie veci a na základe toho neboli splnené zákonné podmienky

na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. V rámci odôvodnenia však dal súdu do pozornosti, že pri aplikácii ust. § 7 ods. 3 Vyhl. č. 32/1965 Zb. (v zmysle ktorých a žalobkyňa domáha svojich nárokov) úvaha súdu v tejto otázke nemôže byť svojvoľná, ale musí vychádzať zo stanovísk odborných lekárov. Bolesť by malo zodpovedať skutočne vytrpenej bolesti v súvislosti s poškodením zdravia, kedy súd musí vychádzať z odborného stanoviska lekára, ktorý by mal dať odpoveď na otázku, či vzhľadom na vytrpenú bolesť je potreba zvýšenia nad možný dvojnásobok sadziieb a ak áno, v akom rozsahu, pričom zistenie musí riadne odôvodniť. Pri sťažení spoločenského uplatnenia je úvaha súdu ďaleko voľnejšia. Zvýšenie nároku je možné aplikovať iba výnimočne, preto pri bolesti je potrebné si ujasniť, či sa jedná o neuropatickú bolesť, psychogénnu bolesť a to najmä z dôvodu, že určité druhy bolesti je možné tlmiť podávaním liekov, teda poškodený ich vníma obmedzene. Úlohou súdu bude ustáliť, či sa jedná o nárok žalobkyne, ktorej zdravotný stav bol ustálený v priebehu mája roku 1998 alebo či sa jedná o kombináciu nárokov pod vplyvom zhoršenia zdravotného stavu žalobkyne. Od toho bude možné jednoznačne posúdiť otázku premlčania ktorá námietka bol a vznesená žalovaným a vedľajším účastníkom (t.j. intervenientom). Súd bude musieť ustáliť základný počet bodov bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a až po tomto ustálení môže pristúpiť k hodnoteniu podmienok pre mimoriadne odškodnenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Pokiaľ ide o zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, je potrebné zdôrazniť, že toto mimoriadne zvýšenie je prípustné skutočne len v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, v ktorých kultúrne, športové alebo iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na osobitne vysokej úrovni a mimoriadne. Dôkazné bremeno zaťažuje žalobkyňu. Úlohou súdu bude započítať taktiež plnenie realizované vedľajším účastníkom v prospech žalobkyne, ktoré odpočíta od výsledného zisteného nároku.

8. Po doplnenom dokazovaní súd prvého stupňa rozhodol súd v poradí druhým rozsudkom dňa 16.4.2009 (č.l. 419 -422), keď považoval návrh žalobkyne za premlčaný a preto návrh v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení rozsudku zaujal stanovisko, že ďalšie úkony pokiaľ boli vykonané po bodovom hodnotení L.. G. z 11.5.1998 možno považovať za zhoršenie zdravotného stavu a komplikácie, ktoré nastali po ustálení zdravotného stavu žalobkyne a následne vykonané úkony nezahrnul do nároku žalobkyne v prvej časti uplatňovaného nároku na náhradu škody, ale považoval tieto nároky za samostatné a nároky po ukončení procesu liečby, teda nároky zo zhoršujúceho sa zdravotného stavu v dôsledku utrpených zranení. Následne potom v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, návrhu žalobkyne považoval za premlčaný.

9. Na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku prvostupňového súdu čo do veci samej a odvolania právneho zástupcu žalovaného čo do trov konania Krajský súd v Žiline uznesením 6Co/260/2009 zo dňa 24.2.2010 rozsudok zo dňa 16.4.2009 v spojení s opravným uznesením zo dňa 23.6.2009 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení opakovane poukázal na nepresvedčivosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktoré nemalo splniť kritériá odôvodnenia súdneho rozhodnutia a opätovne ako v prvom zrušujúcom rozhodnutí poukázal na významné skutočnosti zistené v konaní. Uviedol, že pri odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým toto bolo ohodnotené v lekárskom posudku (§ 6 ods. 1 a 2 v spojení s § 10 vyhlášky č. 32/195 Zb.) Ustanovenie § 7 ods. 1 cit. vyhlášky určuje výšku odškodnenia za bolesť sumou 60,- Sk; do 31.3.1999 sumou 30,- Sk za jeden bod. Celková výška nesmie presiahnuť 240.000,- Sk (do 31.3.1999 sumu 120.000,- Sk); z toho za bolesť 72.000,- Sk (do 31.3.1999 36.000,- Sk), a to ani s pripočítaním odškodnenia podľa § 6 ods. 2 Vyhl. (zvýšenie vykonané v rámci znaleckého posudku). V zmysle § 7 ods. 3 Vyhl. v celkom výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie primerane zvýšiť a to aj nad ustanovené najvyššie výmery odškodnenia. Predpokladom primeraného zvýšenia čiastky zodpovedajúcej základnému počtu bodov zistenému lekárom je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vytvorenie záveru, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré už samo o sebe predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie a plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Podľa § 9 ods. 1 Vyhl. posúdenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia sa vykoná, ako náhle je možné považovať zdravotný stav poškodeného za ustálený (ide o odbornú otázku závislú od vyjadrenia lekára). Od momentu ustálenia zdravotného stavu plynie premlčacia lehota pre uplatnenie nárokov za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Moment ustálenia nie je totožný s momentom ukončenia pracovnej neschopnosti. Súd vyššieho stupňa poukázal nato, že moment ustálenia zdravotného stavu nie je možné stotožňovať s momentom stabilizácie zdravotného stavu, resp. ukončenia liečby. Bude úlohou v ďalšom posúdiť spor medzi stranami v súčinnosti so znalcom, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu a kedy by

mohol byť vypracovaný komplexný znalecký posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia a v prípade, že nárok premlčaný nie je dôsledne posúdi legitímnosť zvýšenia náhrady podľa § 7 ods. 3 VyhI.

10. Súd v ďalšom konaní v snahe odstrániť nedostatky vytknuté súdom vyššieho stupňa sa zameriaval na dokazovanie na skutočnosti, ktoré boli namietané žalovaným a v tom čase vedľajším účastníkom. V nadväznosti na závery súdu vyššej inštancie súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie (uznesenie č.I. 474 spisu). Znalec primár L.. U. Y. E. M. L., ortopedickotraumatologická klinika v znaleckom posudku č. 4/2011 zo všeobecného odborného hľadiska poukázal na pojem zranenie - úraz, ktorý je jednoznačne stanovený z hľadiska odbornej a súdnoznaleckej ako vonkajšia udalosť nezávislá na vôli postihnutej osoby, ktorá pôsobí náhle alebo v krátkom časovom úseku, ktorá vzápätí navodzuje dočasnú alebo trvalú poruchu telesného alebo duševného zdravia u postihnutej osoby. Jednotlivé poranenia vzniknuté v jednom časovom úseku a pri jednej vonkajšej udalosti v globále znamenajú poranenia. V prípade, že ide o poranenie jednu oblasť pri jednom úraze hovoríme o monotraume (napríklad rezná rana, pomliaždenie kolena). V prípade, že ide o poranenie mnohých častí organizmu pri jednom úraze, teda poranenie dvoch a viacerých orgánových systémov, ktoré priamo neohrozujú život zraneného, hovoríme o združenom poranení (napríklad rezná rana tváre, súčasné pomliaždenie hrudníka, zlomenina dolnej končatiny). Poranenie dvoch a viacerých orgánových systémov, z ktorých aspoň jedno priamo ohrozuje život zraneného sa označuje ako polytrauma. V každom z týchto prípadov ide z medicínskeho hľadiska o jedno poranenie, ktorého začiatok je daný úrazom a koniec posledným medicínskym zásahom, ktorý prispieva k reparácii vzniknutých škôd. To znamená, že v každom tomto prípade nie je možné z konceptu súboru poranení vytrhávať - separovať jednotlivé poranenia, nakoľko v každom prípade nejedná sa o liečbu jednotlivých poranení, ale celého komplexu, čo v každom jednotlivom prípade znamená individuálnu liečbu, priebeh a výsledok. Z tohto jednoznačne vyplýva, že z medicínskeho ako i forenzného hľadiska utrpená bolesť - bolestné predstavuje súhrn všetkých útrap, ktoré poškodený v súvislosti s predmetným úrazom prežil s jeho liečením, alebo odstraňovaním jeho následkov. To je v súlade s § 2 Vyhlášky č. 32/1965 Zb. zákonov. Z praktického hľadiska vyplýva, že bolestné je možné ohodnotiť, resp. stanoviť pre jednotlivé zranenia už v čase, keď sa stane, ale komplexné hodnotenie bolestného za predmetný úraz možno stanoviť s dňom posledného zdravotného zásahu súvisiaceho s predmetným úrazom, ktorý je možné podľa Vyhlášky č. 32/1965 Zbierky ohodnotiť. Znalec sa vo svojom znaleckom posudku zaoberal každou jednou položkou bolestného a dátumom, kedy ju bolo možné obodovať po prvýkrát. V bode 1. znalec uvádza, že u žalobkyne týmto dátumom je posledná operácia súvisiaca s predmetným úrazom, a to operácia vykonaná dňa 6.11.2002.

11. Znalec v bode 2. posudku uvádzal ku každej jednej položke sťaženia spoločenského uplatnenia určenie dátumu, kedy ju bolo možné obodovať po prvýkrát a takýmto spôsobom znalec posudzoval jednotlivé položky z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia so záverom, že poslednou udalosťou, ktorá u navrhovateľky znamenala korekciu stavu a následkov po úraze bola operácia zo dňa 06.11.2002, kedy bol odstránený fixačný materiál použitý na stabilizáciu poškodených stavcov. Vzhľadom na to, že po takejto operácii môže dôjsť k zmene postavenia jednotlivých stavcov, resp. k dekompenzácii poškodeného úseku na stabilizáciu takéhoto stavu je nutné čakať ešte jeden rok. Ak do tejto doby nedôjde k zmene zdravotného stavu lokálneho nálezu u navrhovateľky, vtedy možno stav prehlásiť za ustálený. Preto týmto dátumom možno označiť deň 06.11.2003, čiže v tento deň mohlo byť prvýkrát vypracované posúdenie trvalých následkov v súlade s Vyhláškou č. 32/1965 Zbierky zákonov.

12. Znalec vo svojom znaleckom posudku samostatne uvádzal, tak ako mu bola uložená znalecká úloha, v ktorom momente došlo v zmysle § 9 ods. 1 Vyhlášky č. 32/1965 Zbierky k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne a kedy mohol byť vypracovaný zároveň komplexný znalecký posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia jednoznačne znalec zaujal stanovisko vo svojom znaleckom posudku (čl. 491 záver bod B), že k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne došlo dňom 06.11.2003.

13. Na podklade tohto doplnenia vo vzťahu k odbornej otázke a po zaujatí stanovísk stranami sporu súd vo veci opätovne rozhodol v poradí tretím rozsudkom č.k. 6C/55/2003-594 zo dňa 31.10.2012, ktorým uložil žalovanému podľa § 420 ods. 1, § 427 ods. 1 a § 428 Občianskeho zákonníka, v nadväznosti na ustanovenia vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len "vyhláška") povinnosť zaplatiť žalobkyňi 128.584,94 Eur z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu žalobkyne vo zvyšku 43.094,- Eur zamietol. Súd prvého stupňa uložil žalovanému podľa § 142 ods. 3 O.s.p. povinnosť

zaplatiť žalobkyni trovy konania v sume 1.417,30 Eur ako trovy splnomocneného S.Á. T. C. P. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému bola ďalej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy právneho zastúpenia v sume 2.188,- Eur na účet právneho zástupcu navrhovateľky JUDr. Andreja Garu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Napokon prvostupňový súd rozhodol podľa položky č. 1a Sadzovníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov o povinnosti žalovaného zaplatiť na účet Okresného súdu Čadca titulom súdneho poplatku sumu 7.715,- Eur a titulom trov preddavkovaných štátom sumu 729,20 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

14. Proti rozsudku podali odvolanie tak žalobkyňa, vedľajší účastník, v dôsledku ktorých Krajský súd v Žiline opätovne uznesením sp. zn. 6Co/132/2013 zo dňa 29.11.2013 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

15. V odôvodnení konštatoval, že súd prvého stupňa určil začiatok plynutia premlčacej doby na 6.11.2002, pokiaľ ide o náhradu bolestného a na deň 6.11.2003, pokiaľ ide o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. V rozhodnutí č. k. 6Co/260/2009-459 zo dňa 24.2.2009 krajský súd okrem iného zdôraznil, že od určenia momentu ustálenia zdravotného stavu poškodeného je treba počítať aj plynutie premlčacej lehoty pre uplatnenie nárokov na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Závery vyjadrené v prvostupňovom rozhodnutí nejasne uvádzali dva rôzne dátumy, od ktorých okresný súd odvodzoval plynutie premlčacej doby. Rovnako mal krajský súd za to, že pri posudzovaní plynutia premlčacej doby bolo potrebné vziať na zreteľ aj skutočnosť, že od dopravnej nehody, pri ktorej žalobkyňa utrpela škodu na zdraví, sa zdravotný stav účastníčky vyvíjal, ktorú skutočnosť bolo potrebné hodnotiť aj v kontexte znenia § 3 ods. 2 a § 5 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., ktoré predpokladajú ustálenie zdravotného stavu poškodeného a následné zhoršenie zdravotného stavu, s ktorým súvisia prípadné ďalšie nároky, pre ktorých uplatnenie však plynie nová premlčacia doba. Doterajšie výsledky dokazovania nedali jednoznačnú odpoveď k naznačeným otázkam. L.. T., ktorý sa zaoberal aj správnosťou skoršieho posudku vyhotoveného L.. G., totiž formuloval svoje vyjadrenia spôsobom, že tu došlo k "stabilizácii" zdravotného stavu navrhovateľky, ktoré pochybenie následne aj vytkol krajský súd v zrušujúcom uznesení. Ďalší znalec L.. Y., ktorý mal odstrániť vzniknuté nejasnosti, však v posudku zasa nezrozumiteľne uviedol rôzne dátumy, od ktorých malo byť odvodzované plynutie premlčacej doby; navyše nebol okresným súdom podrobne vypočítaný k otázke ustálenia zdravotného stavu účastníčky, prípadne aj k vzniku následných nárokov po ustálení tohto zdravotného stavu (§ 3 ods. 2 a § 5 ods. 2 vyhlášky). K otázke mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia uviedol, že predpokladom primeraného zvýšenia čiastky zodpovedajúcej základnému počtu bodov zistenému lekárom je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vytvorenie záveru, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré už samo predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Mimoriadne zvýšenie základnej sumy odškodnenia je možné zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia, hlavne bez ohľadu na základný počet bodov zistený lekárom v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu. Žiada sa uviesť, že vykonanie zvýšenia základného bodového ohodnotenia oboch zmienovaných nárokov - bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia je možné len individuálnou analýzou osobitne vo vzťahu ku každému nároku. Inak povedané, existencia dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa uvedeného ustanovenia neznamena zároveň aj existenciu dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za bolesť a naopak. Okresný súd podľa názoru druhostupňového súdu nedostatočne odôvodnil zvýšenie náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, keď poukazoval na zdĺhavosť, bolestivosť liečenia, ako aj následky v živote účastníčky. Námiety vedľajšieho účastníka vyhodnotil krajský súd ako opodstatnené, keďže ku škode na zdraví navrhovateľky došlo v roku 1997, kedy v tom čase účinná vyhláška stanovovala v § 7 ods. 1 hodnotu jedného bodu pri odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia na sumu 30,- Sk. Vyhláška č. 19/1999 Z. z., ktorá novelizovala vyhlášku č. 32/1965 Zb. s účinnosťou od 1.4.1999 zmenila spomínané ustanovenie § 7 ods. 1 tak, že hodnota jedného bodu odškodnenia je 60,- Sk. Podľa prechodného ustanovenia § 14a vyhlášky č. 19/1999 Z. z. pri odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia z poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred účinnosťou tejto vyhlášky, a pri odškodnení choroby z povolenia, ktorá bola zistená pred účinnosťou tejto vyhlášky, sa postupuje podľa doterajších predpisov. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd

vypočítal výšku odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia tak, že vychádzal z hodnoty jedného bodu v sume 60,- Sk; v rozsudku však nie je vysvetlené, z akého dôvodu použil prvostupňový súd posledné znenie vyhlášky, ktorá skutočnosť mala za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia aj v uvedenej časti. Rovnako tak nedošlo k započítaniu plnení zo strany vedľajšieho účastníka pokiaľ z obsahu podania zo dňa 15.7.2003 vyplynulo, že vedľajší účastník poskytol žalobkyni plnenie a to bolestné v sume 16.706,- Sk, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 20.100,- Sk a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 20.100,- Sk, celkom sumu 56.906,- Sk. Z obsahu zápisnice o pojednávaní navyše vyplýva, že vedľajší účastník poskytol navrhovateľke sumu 6.562,- Sk. Pokiaľ v konaní boli uskutočnené uvedené prejavy, z ktorých možno vyvodiť, že žalobkyňa bola uspokojená v rozsahu označených finančných súm, mal sa nimi okresný súd zaoberať a pri zistení, že boli skutočne poukázané, bolo jeho povinnosťou tieto odpočítať od celkovej priznanej náhrady škody. Pokiaľ ide o námietku vedľajšieho účastníka týkajúcu sa určenia spoluviny žalobkyne na vzniku škody na zdraví, výsledky dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod. sp. zn. 16C/123/2006 nemohli byť pre aktuálne konanie záväzné. V tomto zmysle preto prislúchalo súdu v konaní o náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, plné právo posúdiť jednotlivé dôkazy samostatne v ich vzájomných súvislostiach za účelom posúdenia, či účastníčka bude znášať časť vzniknutej škody.

16. Súd v nadväznosti na vyššie citované rozhodnutia v tomto konkrétnom súdnom spore okrem vypočítania žalobkyne, resp. zástupcov strán sporu vo veci po rozsiahlom dokazovaní vykonanom nielen postupom podľa §§ 120 a nasl. OSP ale i následne podľa ust. CSP účinného od 1.7.2015, oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými oboma stranami, ktoré strany sporu vyslovene nežiadali oboznamovať, nakoľko po viacerých rozhodnutiach súdu im všetky písomnosti boli známe a s účinnosťou od 1.7.2015 im všetky písomnosti boli doručované súdom navzájom vo veci na podklade spisového materiálu, mal ustálený a za preukázaný tento skutkový stav:

17. Žalobkyňa v rámci výpovede pred súdom uviedla, že žalovaného stretla v deň dopravnej nehody prvýkrát, celú situáciu si po utrpenom úraze nepamätala. Informácie mala sprostredkované od priateľky V. T., ktorá sedela na mieste vedľa vodiča. Žalovaný sa im ponúkol, že ich odvezie z baru, či mal požitý alkohol sa vyjadriť nevedela, pretože na ňom nevidela známky požitia alkoholu. Zranenie chrbtice bolo veľmi rozsiahle, hrozilo jej ochrnutie dolných končatín, po operačnom zákroku bola istý čas imobilná, bola na rehabilitačnom pobyte v Kováčovej, po dvoch mesiacoch začala trochu chodiť istejšie a začala používať paličku. Problémy s chrbticou mala ďalšie, hrozilo jej ochrnutie končatín, zrútenie stavcov, bola reoperovaná v roku 2000. V trestnom konaní, kde bola škoda uplatňovaná ju zastupoval právnik, bližšie sa k uplatňovaniu nároku vyjadriť nevedela. Pred úrazom bola vyučená ako kadernička, túto prácu po vyučení nevykonávala, pol roka bola nezamestnaná, potom začala pracovať ako predavačka ako zamestnankyňa na trhu. Uviedla, že máva pocit, že sa jej nedá dobre dýchať. Po zranení mávala veľmi dlhú dobu bolesti, bola pod rôznymi utišujúcimi medikamentami a injekciami. Opakovane bola reoperovaná, 4 mesiace bola iba ležiacim pacientom odkázaným iba na pomoc zdravotníckych pracovníkov, neskôr bola na polohovateľných posteliach posúvaná do polohy, tak, aby sa dostala postupne až k sedu. Pri tomto pociťovala veľké bolesti a mala problémy. Pokiaľ sa týka zranenia ruky môže s ňou pohybovať, ale pri pohybe v rôznych polohách má pocit, akoby jej tam niečo preskakovalo a vadilo. Ruka ju bolí, avšak nie je to bolesť taká, že by ju nevydržala, pri dlhšom pritlačení jej však meravie. Dolnú končatinu má kratšiu pravú ako ľavú, čo jej spôsobuje problém pri chôdzi. Nevládze behať, dlhšia turistika je taktiež vylúčená, najdlhšia trasa je keď ide na plaváreň. Do kina po úraze chodí iba nevyhnutne, nerodí jej dobre dlhšie sedenie, posedenie s priateľmi absolvuje minimálne. V rámci výpovede uviedla, že sa vyučila ako kadernička, túto prácu po vyučení nevykonávala, pol roka bola nezamestnaná, potom pracovala ako zamestnanec na trhu kde robila predavačku. Nemala záujem založiť si živnosť, chcela byť niekde ako kadernička zamestnaná. Pri dlhšom stáťí má však problémy a tieto práce vykonávať nemôže, nemôže teda ani vykonávať prácu, ktorú robila pred úrazom ako predavačka. Pokiaľ pracovala ako predavačka išlo o brigádnú prácu na čierno v oblasti kultúrnej, športovej alebo v spoločenskej oblasti žiadne špeciálne záujmy nemala. Venovala sa bežným aktivitám, chodila do kina, na diskotéku. Pred úrazom bývala s rodičmi a súrodencami v dome rodičov a pomáhala im v bežných veciach. Vzhľadom na zdravotný stav sa rozhodla, že nebude mať deti, nakoľko pri tehotenstve by pribrala na váhe, čo je záťaž na chrbticu, čo by jej zhoršovalo zdravotný stav, rozhodla sa pre toto sama, bez odporúčania lekára, nakoľko tento jej povedal, že tehotenstvo možné je, ale ona sa takto rozhodla sama.

18. S. Ž. (t.č. N.) v trestnom prípravnom konaní vypovedala, že 13.12.1997 vo večerných hodinách bola so svojimi kamarátkami v B. M. L. v klube D., kde si prisadli k ním asi štyria chlapci a začali sa spoločne rozprávať, počas rozhovoru sa pýtala V. T., ako sa dostanú domov a jeden z týchto chlapcov im navrhol, že ich odvezie domov. Súhlasili, a zostali ešte v klube. Okolnosti, ktoré sa odohrali potom si už nepamätala.

19. Právny zástupca žalobkyne trval na podanej žalobe v nezmenenom rozsahu ako vo svojich vyjadreniach tak i písomných podaniach. Poukázal na to, že žalobkyňa nevedela, že vodič - žalovaný mal požitý alkohol. Aj za predpokladu, že by svedkyňa toto vedela, neupozornila žalobkyňu na toto. Pokiaľ zo strany intervenienta došlo ku kráteniu plnenia, toto bolo doplatené bez krátenia v plnom rozsahu. Pokiaľ sa svedkyňa vyjadrovala v slovom spojení " príliš veľa alkoholu", neznamená to, že videla, že žalovaný pil, čiže nejde o najvhodnejšie slovné spojenie. Právny zástupca žalobkyne poukázal na to, že žalobkyňa je plne invalidná, miera invalidity je 72% od roku 1997. Na pojednávaní zotrval na zvyšnej časti podanej žaloby, poukázal na to, že bol stanovený moment ustálenia zdravotného stavu žalobkyne a to 6.11.2003 a teda od tohto momentu bolo možné vypracovať znalecký posudok. Rozpor, ktorý vznikol vo vzťahu k posudku L.. T. bol vyvrátený výpoveďou L.. Y.. Spoluvinu žalobkyne neexistuje. V rámci písomného stanoviska zo dňa 7.12.2017 právny zástupca žalobkyne poukázal na to, že ohľadom mimoriadneho zvýšenia považuje žalobkyňa zvýšenie na 30 násobok bodového hodnotenia bolestného za primerané a žiaduce. Odo dňa úrazu žalobkyňa nikde nepracovala, je plne invalidná, nezvláda výkon domácich prác, jej možnosť otehotnieť je sťažená, je pre ňu problém udržať prirodzenú rovnú chôdzu, zakopáva, má neustále ťažkosti s chrbticou, nevie sa správne vyjadrovať. Má denné bolesti chrbtice, má inkontinenciu a lieči sa u urológa, tieto komplikácie v dôsledku úrazu sú v zásade totožné s tým, ako ich opísal znalec L.. T. vo svojom znaleckom posudku. Vo vzťahu k náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a mimoriadnemu zvýšeniu uviedol, že toto je žiaduce taktiež v rozsahu 30 násobku bodového ohodnotenia, žalobkyňa mala v čase úrazu 20 rokov, bola vyučená ako kadernička s cieľom založiť si vlastný kadernický salón, chcela si nájsť partnera a založiť si rodinu, pred úrazom rada tancovala, mala potenciál pravidelného športového, spoločenského využitia, potenciál nájsť si prácu vo svojom odbore, prípadne založiť vlastný salón. Uplatnenie žalobkyne v pracovnom živote je vylúčené, čo potvrdzuje aj priznanie plnej invalidity. Právny zástupca žalobkyne predložil súdu súkromný znalecký posudok č. 12/2018 F. L.. U. Y. (tento znalec bol ustanovený i v súdnom spore) v ktorom znalec zodpovedal otázky ktoré uložil právny zástupca žalobkyne a to opätovne uskutočnil bodové hodnotenie z žalobkyne, a vyjadril sa, či je žiaduce u žalobkyne mimoriadne zvýšiť odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Znalec v znaleckom posudku po komplexnom zhodnotení stanovil bodové hodnotenie v prípade sťaženia spoločenského uplatnenia na 1400 bodov (str. 845 spisu) a v prípade bolestného na 2861,25 bodov (č.l. 844 spisu). Vo vzťahu k mimoriadnemu odškodneniu za bolesť sa znalec vyjadril v bode 2 záveru posudku, že zvýšenie bolestného tak, ako je uvedené v tabuľke (pozn. súdu na 2861,25 b) nevystihuje celkové bolestivé útrapy, ktoré poškodená počas celého liečenia až do súčasnosti musela prekonať. Vo všetkých prípadoch pooperačného obdobia ktoré prekonala, musela absolvovať veľmi komplikovanú pooperačnú liečbu a rehabilitáciu, ktorá bola sprevádzaná bolesťami vyžadujúcu analgetickú liečbu. Aj v súčasnosti následky predmetného úradu sú takého charakteru, že spôsobujú bolestivé stavy a výrazný diskomfort hlavne v oblasti mobility. Z uvedených dôvodov ide o stav, ktorý je z medicínskeho hľadiska možno posúdiť ako vhodný pre mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť. Vo vzťahu k mimoriadnemu odškodneniu za sťaženie spoločenského uplatnenia uviedol znalec, že poškodená je výrazne obmedzená v oblasti spoločenského uplatnenia a to v celom rozsahu, teda v oblasti pracovnej, osobnej rodinnej, spoločenskej ako i športovej a mimopracovnej činnosti. Tento stav je akceptovaný sociálnu poisťovňou a vyčíslený na 75% obmedzenie pracovnej činnosti. V ostatných oblastiach je toto percento ešte vyššie v niektorých aj 100% (športová činnosť, rekreačné aktivity, mimopracovná činnosť..) Poškodená je takmer vylúčená svojím postihnutím zo spoločenského života a možnosti uplatnenia, takže mimoriadne zvýšenie je plne žiaduce. Na výzvu súdu právny zástupca žalobkyne doplnil, že v spore sa nerozhodlo o sume 128587,53 € ktorá pozostáva zo sumy 77673,77 € z titulu bolestného a zo sumy 51085,44 € z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia (č.l. 868 spisu). Znalec v rámci hodnotenia vyčísľil body za bolestné v rozsahu 2861,25 bodov čo by predstavovalo sumu 85478,49 €, pri sťažení spoločenského uplatnenia na 1400 bodov čo by predstavovalo sumu 41824,33 €, v súhrne si žalobkyňa uplatňuje nižšiu čiastku o ktorej doposiaľ rozhodnuté nebolo a navrhol priznať minimálne 30 násobok sumy vyčíslenej podľa znaleckého posudku 12/2018 L.. U. Y..

20. Právny zástupca žalovaného poukazoval v rámci svojich prednesov ale i písomných podaní nielen na námietku premlčania, ale i na to, že je potrebné v rámci ustálenej súdnej praxe zohľadniť do úvahy

pri rozhodovaní o výške škody skutočnosť, keď mal vodič požitý alkohol a spolujazdec o požití alkoholu vedel alebo mal možnosť vedieť a táto skutočnosť sa potom odráža v spoluúčasti žalobcu poškodeného na náhrade škody. Svedkyňa Krupic vnímala požitie alkoholu žalovaného avšak miera požitia sa javila u nej v norme. Poukázal na problémy načrtnuté v rozhodnutiach súdu vyššej inštancie, ktoré je nevyhnutné vyriešiť, poukázal na to, že nechce tak ako uviedol KS bagatelizovať zdravotný stav žalobkyne, ale vystali rozpory v tvrdení žalobkyne a svedkov čo do spoluviny. Poukázal na to, že pokiaľ aj iný súd dospel k záverom o spoluzavineniu žalobkyne, nie je to pre toto konanie záväzné ako uviedol krajský súd, avšak súd by to mal mať na zreteli. O spoluzavinení nie je žiadny priamy dôkaz, ale nepriame dôkazy nasvedčujú aké skutkové okolnosti sa diali v ten večer. K mimoriadnemu zvýšeniu uviedol, že už len z tohto pojmu je zrejmé, že ide o prostriedok ultima ratio, teda by sa ma využívať v súdnom konaní ako úplne ten najkrajnejší prostriedok, musí sa zodpovedne vychádzať z individuálnych skutočností každého jedného prípadu a je zrejmé tak, ako to naznačil i Krajský súd, že skutočnosti v tomto prípade tomuto nenasvedčujú. V písomnom podaní (č.l. 808 a nasl.) poukázal právny zástupca na judikatúru súdnych autorít v obdobných sporoch. Posúdenie, či u konkrétneho poškodeného ide o prípad hodný osobitného zreteľa je výlučne úlohou súdu. Súd vychádza jednak z lekárskeho posudku, základného bodovania poškodení, ale tiež musí prihliadať na to, aké zmeny poškodenie zdravia vyvolalo v živote dotknutej osoby vo vzťahu pred poškodením. V tejto veci žalobkyňa nebula trvalo vyradené zo spoločenského, politického, športového či rodinného a pracovného života, ktorý by pred poškodením zdravia viedla, z voľby povolania, v čase nehody bola nezamestnaná, vyučená kadernička, pričom nepreukázala, že by sa tomuto povolaniu nemohla venovať i v súčasnosti, žalobkyňa má životného partnera a môže si založiť úplnú rodinu (deti), nevyžaduje si opateru, pomoc pri hygiene, obliekaní a pod. Poukázal na rozhodnutie NS SR 2MCdo 9/2013, kde škoda na zdraví navrhovateľ bola spôsobená jeho spoluzavinením a preto musí znášať následky pomerne, spoluzavinenie súd videl v tom, že navrhovateľ nastúpil do motorového vozidla s vodičom, ktorý bol pod vplyvom alkoholu, t.j. dopravnej nehode mohol zabrániť tým, že by do motorového vozidla s vodičom pod vplyvom alkoholu nenastúpil. Mieru spoluzavinenia ustálil súd na 50%. Žalobkyňa by preto mala zodpovedať za škodu na jej zdraví pomerne. Ďalej poukázal na iné rozhodnutie vo veci 3Cdo/182/2010 v ktorom bolo priznané zvýšenie u bolestného na 5 násobok a 10 násobok za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vzal do úvahy, že nešlo o osobu, ktorá by vyvíjala nejakú výnimočnú činnosť či v pracovnom, spoločenskom, kultúrnom alebo športovom živote. Žalobca pred úrazom žil bežným životom, nebol angažovaný v spoločenskom ani športovom živote, vykonával bežnú nie náročnú podnikateľskú činnosť. Neboli zistené dôvody na mimoriadne odškodnenie v rozsahu 30 násobku základného počtu bodov. Pokiaľ je aktuálne predmetom sporu suma 128584,94 € (vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá) táto suma je absolútne neprimeraná. Pri pôvodnom výpočte súd vychádzal z hodnotenia 2155 bodov (1300+855) x 60Sk/bod x 30 násobné zvýšenie - suma plnenia. Ako uvádzal správne Krajský súd tak pri počte 2155 bodov sadzbe 30,- Sk/bod a 30 násobku zvýšenia by táto suma bola 64379,61 €. Ak je však vzatý do úvahy maximálny počet bodov 1200 (jedine tak dostane sumu 36000,- Sk) potom by bol výsledný počet bodov 2055 (nie 2155) x 30x30 a výsledná suma by bola 61392,15 € a po odpočítaní plnenia by bola suma patriaca žalobkyňi 59285,39 €. S touto sumou však tiež nemožno súhlasiť, táto by prichádzala do úvahy ak by súd priznal 30 násobné zvýšenie. Poukázal na iné rozhodnutia v obdobných veciach, kde súd priznával zvýšenie v rozsahu 10 násobku max 15 násobku bodového hodnotenia. V danej veci je potrebné odpočítať u žalobkyne mieru jej spoluzavinenia napr. 20 či 50%. V písomnom podaní doručenom súdu 16.9.2019 (č.l. 906) poukázal na to, z hľadiska petitu absentuje vyčíslenie ako sa žalobkyňa dopracovala k sume 85478,49 € titulom bolestného a k sume 41824,33 € titulom sťaženia spoločenského uplatnenia. Požadované 30 násobné (mimoriadne) zvýšenie považuje za nedôvodné, nepreukázané a absolútne rozporné s judikatúrou súdov, keď sa zvýšenie pohybovalo v rozsahu medzi 5 - 10 násobkom. Priznané sumy sa pohybovali v rozmedzí od 10 do 18.000,- €. Škoda na zdraví žalobkyňi nepochybne spôsobená bola a tiež i jej zavinením o čom musí súd rozhodnúť. Pokiaľ žalobkyňa žiadala priznať bolestné vo výške 2861,25 bodov ide o priamy rozpor s vyhláškou č. 32/1965 v znení účinnom v čase poškodenia zdravia, pretože maximálny počet bodov je 1200 pri sadzbe 30,- Sk za jeden bod. Pri 5-násobnom zvýšení a miere 50% spoluzavinenia žalobkyne môžeme hovoriť o sume nižšej ako 8.000,- €, čo je rozdiel oproti zjavne neprimeranej sume žiadanej žalobkyňou 130.000,- €

21. Žalovaný v rámci výsluchu v trestnom prípravnom konaní (čo bolo preukázané z vyšetrovacieho spisu, nakoľko konania pred súdom v danej veci sa nikdy osobne doposiaľ nezúčastnil) uvádzal, že v D. Q. si dal kávu a tvrdý alkohol asi pol deci vodky. Priznal však, že predtým v garáži vypil nejaké pivo vo večerných hodinách, dve - tri dvanásťstupňové pívá. Zároveň tvrdil, že v D. Q. už nepil žiaden alkohol počas posedenia. Od 21.30 h do približne 00.00 h sedel spolu s tromi dievčatami, ktoré nepoznal,

bavili sa spolu, pričom, keď bolo niečo okolo polnoci, dievčatá naliehali na odporcu, aby ich zaviezol do Ochodnice. Rozhodol sa preto, že ich zavezie, a preto išiel za svojim kamarátom T. Q. do B. M. L. a požiadal ho, aby mu požičal auto. Necítil opitosť a ani nebolo túto na ňom poznať. V čase, keď došlo k dopravnej nehode, keď sa s vozidlom nachádzal za Q. C., dostalo mu vozidlo šmyk, stalo sa neovládateľné a on havaroval mimo vozovky. Silnú opitosť pri riadení motorového vozidla necítil.

22. Zástupkyňa intervenientov (pôvodne vedľajšieho účastníka) vo svojich vyjadreniach poukázala na všetky písomné podanie v danej veci, taktiež opätovne upriamila pozornosť na to, že v prospech žalobkyne bolo plnené, navrhla, aby súd odpočítal plnenie v sume 2106,76 € (č.l. 802 spisu). V danej veci poukázala na ust. § 415 OZ, § 441 OZ čo do spoluzavinenia žalobkyňou. Vo vzťahu k posudku č. 12/2018 poukázala na to, že na strane žalobkyne nevznikli nové skutočnosti na odklade ktorých by bolo potrebné zhodnotiť znaleckým posudkom nové bodovanie. Podrobne sa vyjadrila zástupkyňa ku konkrétnym položkám, ktoré vytvorili nové bodové hodnotenie. Vo vzťahu k mimoriadnemu zvýšeniu poukázala na to, že o tomto rozhodnutie výlučne súd a súd vypreto nemal na znalecký posudok príhliadať. V danom spore bola odborná stránka už daná, nie je potrebné nové znalecké dokazovanie, ani posudky je potrebné posúdiť nárok na mimoriadne odškodnenie v prípadoch hodných osobitného zreteľa. Intervenient mal zato, že žalobkyňa takéto dôvody nepreukázala. Poukázal na to, že bodové hodnotenie je podľa Vyhl. č. 32/1965 Zb. v sadzbe 30,- Sk za bod, keďže nehoda sa stala v roku 1997, ktorú sumu stanovovala v tom čase platná Vyhláška. Maximálna suma bodov za bolesť je 1200 do je suma 36000,- Sk. Zo strany intervenienta bolo uhradené v prospech žalobkyne 2106,75 €. V záverečnej reči zástupkyňa intervenienta vyslovila, že nárok žalobkyňa nepreukázala, spoluzavinenie žalobkyňou je dané a žiadala, aby súd toto v rámci rozhodovania zohľadnil. Žalobkyňa sa od posledného rozhodnutia súdu vyššej inštancie nevyjadrila k požadovanej výške sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobkyni nie je zabránené aby si zamestnanie našla, v našom právnom štáte nie je zakázané invalidom pracovať napriek tomu, že má invalidný dôchodok. Žiadala, aby súd v rámci rozhodovania vzal do úvahy všetky tieto skutočnosti pri svojom rozhodnutí.

23. Vo vzťahu k intervenientom súd uvádza, že Civilný sporový poriadok, ktorý bol prijatý zákonom č. 160/2015 Z.z. a nadobudol účinnosť 01.07.2016 vychádza z princípu aplikácie procesných noriem v ňom obsiahnutých na všetky konania, teda aj na tie, ktoré boli začaté pred dňom jeho účinnosti. CSP účinný od 1.7.2016 inštitút vedľajšieho účastníka nepozná, preto v tomto postavení pôvodne označený vedľajší účastník vystupovať nemohol, keďže v prechodných a ani záverečných ustanoveniach nie je uvedená výnimka pre inštitút vedľajšieho účastníka konania. Počnúc dňom 1.7.2016 postavenie poisťovne (Slovenskej kancelárie poisťovateľov) ako vedľajšieho účastníka konania zaniklo a preto aj v tomto smere Okresný súd Čadca vychádzal aj z uznesenia Krajského súdu Žilina sp. zn. 13Cob/199/2016 zo dňa 10.1.2017 bod 36 odôvodnenia ... Tento právny predpis účinný od 1.7.2016 inštitút vedľajšieho účastníka nepozná, a preto vo všeobecnosti fyzické a právnické osoby, ktoré v konaní do 30.6.2016 vystupovali v postavení vedľajších účastníkov, nemôžu ďalej v konaní vedenom podľa Civilného sporového poriadku v takomto postavení vystupovať. Počnúc dňom 1.7.2016 postavenie týchto subjektov ako vedľajších účastníkov v konaní zaniklo. Z tohto dôvodu súd v nadväznosti na podanie zo dňa 13.12.2017 (č.l. 802) o automatickej transformácii Slovenskej kancelárie poisťovateľov ako vedľajšieho účastníka na intervenienta nepovažoval za právne správne a preto toto konanie to posúdil ako irelevantné so záverom, že ide o úkon Allianz a.s. Bratislava pobočka Dolný Kubín zo dňa 13.12.2017 (č.l. 802) spisu, ktorý podľa § 80 ods. 2 navrhol svoj vstup ako intervenient do konania, preto súd uznesením č.k. 6C 55/2003-830 zo dňa 27.2.2018 rozhodol o pripustení navrhnutého intervenienta do konania. Súd rozhodoval podľa § 83 CSP o vstupe intervenienta do konania na základe návrhu Allianz Slovenská poisťovňa a.s. zo dňa 13.12.2017 (č.l. 802 spisu) preto ako intervenienta pripustil do konania. Pokiaľ v spore zahlásila vstup do konania i Slovenská kancelária poisťovateľov (č.l.903 spisu), po doručení tohto podania stranám sporu nikto voči tomuto nesúhlas nevzniesol, súd pokračoval s týmto subjektom rovnako ako s intervenientom, nakoľko mal za preukázaný jeho záujem na výsledku sporu a samostatne o ňom v ďalšom nerozhodoval (žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu v rámci písomných podaní ale i vyjadrení na pojednávaní vyslovil súhlas s intervenciou).

24. Súd v konaní na návrh strán vypočul svedkov (niektorých aj opakovane), z ktorých výpovedí mal súd preukázané tieto tvrdenia:

25. Svedok L. W. vo výpovedi (č.l. 390) uviedol, že so žalovaným oslavovali, lebo sa žalovanému narodilo dieťa. Potvrdil, že pili pivo, potom v bare sedeli s tromi slečnami, ale za akých okolností sa k

nim dostali, uviesť nevedel. Uviedol, že vie, že v bare pili spoločne aj s Q. aj G.. Keďže sedeli dievčatá pri stole, museli vidieť, že pijú. G. mal mať požičané auto od T. Q., toto sa dozvedel až po nehode. On odišiel aj s Q. domov. Rovnako tak i vo výpovedi opakovanej 3.4.2014 (č.l. 688) tieto skutočnosti potvrdil. So žalovaným sú kamaráti, dievčatá museli v ten deň vidieť, že požívali alkohol, keď s nimi sedeli pri jednom stole. So žalovaným boli v bare asi dve či tri hodiny.

26. Svedok U. Q. vo výpovedi (č.l. 392) uviedol, že v ten deň sa G. narodil syn a išli to spolu osláviť. Najskôr si dali dve tri pivá a potom sa rozhodli ísť do D. baru v B. M. L.. On osobne poznal jednu slečnu z tých troch, volala sa V., tak si k týmto dievčatám prisadli a spoločne sa tam pilo. Nevedel uviesť, čo ktorý z nich pil konkrétne. O nehode sa dozvedel od mamy G.. V opakovanej výpovedi zo dňa 30.4.2015 (č.l. 751 spisu) potvrdil, že v bare bol s tromi dievčatami, jedna z nich bola V., druhá žalobkyňa a aj kamarátka, ktorá zahynula pri dopravnej nehode. Keď spolu sedeli pili víno, pivo, aj alkohol. Dievčatá pivo nepili. On odišiel s W. domov, boli dosť opití. Dievčatá s nimi sedeli celú dobu, až pokiaľ z baru neodišli.

27. Svedkyňa V. B. (pôvodne T.) v rámci výpovede pred dožiadaným súdom v D. uviedla, že sedela vo vozidle žalovaného ako spolujazdec. So žalobkyňou sa stretli v G., potom boli spolu na diskotéke. Tento sa im ponúkol, že ich odvezie domov. Na ceste sa im stala dopravná nehoda. Na diskotéke jej nebolo nejako nápadné, že by žalovaný (odporca) skonzumoval príliš veľa alkoholu, vozidlo neriadil zle, dokonca aj správne artikuloval. Najskôr o mesiac sa dozvedela, že vodič mal požitý alkohol, dozvedela sa to od známych ale i od polície.

28. Svedkyňa V. T. v prípravnom konaní (v rámci trestného spisu) uvádzala, že spoločne so S. Ž. a P. G. sa nachádzali v D. Q. v B. M. L. asi od 21.30 h a zdržali sa tam asi do 23.30 h. Ona sama vypila v D. Q. dva čaje s rumom a vedľa sedel odporca s nejakými kamarátmi a následne si k nim prisadli, spoločne sa bavili a tancovali. Medzičasom kamaráti T. G. odišli preč a G. ostal s dievčatami sám. Ponúkol sa, že ich zavezie domov, išiel pre vozidlo a nastúpili všetci do vozidla. Svedkyňa T. si sadla vedľa vodiča. Následne došlo k dopravnej nehode, pričom si nepamätala presný priebeh dopravnej nehody.

29. Súd vo veci doplnil dokazovanie nielen výsluchom svedkov, ale i výsluchom znalca L.. U. Y. na pojednávaní konanom dňa 30.4.2015 za účelom odstránenia spornosti vytkutej súdom vyššej inštancie), znalec na svojom posudku plne zotrval, svoj posudok považoval za jeden z najekzaktnejších, aký urobil, vysvetlil v posudku všetko podrobne. Uviedol, že zranenie je iba jedno, nie je možné vytrhávať jednotlivé časti zranenia z celkového, pretože je jedno zranenie ktoré vzniklo a končí sa. Bolesť je možné hodnotiť vtedy, keď sa urobí posledný bolestivý úkon pri liečbe napríklad, že sa vyberú osteosyntetické materiály, prípadne sa urobí takýto úkon, ale pokiaľ ide o ustálenie zdravotného stavu, tak nie je pravdou že tento možno posudzovať na základe čiastkových liečebných procesov, ale musí dôjsť k ustáleniu kompletného zranenia a z tohto dôvodu preto trvá na podanom znaleckom posudku. Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo možné prvýkrát obodovať 6.11.2003 a po doplňujúcich otázkach tento dátum je i dátumom, kedy komplexne bolo možné obodovať dôsledky zranenia aj bolestného (č.l. 753 spisu). Vo vzťahu k pojmom ustálenia zdravotného stavu a zhoršenie zdravotného stavu a posudku L.. T. znalec L.. Y. uviedol, že znalec si protirečil. V danom prípade nekroza stavca je jednoznačne následok úrazu toho momentu, ktorý sa stal, ale je to v súvislosti s úrazom. V prípade nekrozy stavca u žalobkyne lekár nemohol v čase poskytovania informácií predpokladať, čo sa stane, aby ju mohol na to vopred informovať. V čase kedy vypracovával lekár bodové hodnotenie vychádzal z poznatkov o stave pacienta. Čo sa týka zvýšenia za sťaženie spoločenského uplatnenia znalec vo výpovedi uviedol, že v tomto prípade ide o mladú ženu, ide o také zdravotné postihnutie a v takom rozsahu, že z hľadiska medicínskeho je možné takéto zvýšenie, pretože zasahuje do všetkých oblastí spoločenského života.

30. Pokiaľ navrhoval právny zástupca žalobkyne na pojednávaní vypočúť opätovne znalca L.. Y. (po vypracovaní súkromného znaleckého posudku), takýto návrh vzniesol až na pojednávaní (súčasťou iného posledného podania nebol) a súd tento návrh ako nadbytočný zamietol, nakoľko znalec už bol v konaní vypočutý na pojednávaní k otázkam, ktoré boli podstatné pre daný spor a pokiaľ ide o podaný súkromný posudok a zvýšenie bodového hodnotenia, v tejto časti súd nepovažoval dôkazný návrh právneho zástupcu žalobcu za dôvodný s poukazom na ustálenú výšku bodového hodnotenia už pred podaním tohto súkromného znaleckého posudku. Navyiac právny zástupca hoc žiadal, aby súd vychádzal z tohto posudku, neprispôsobil tomu nielen skutkové tvrdenia ale ani neupravoval v tomto smere petit

žaloby, obmedzil sa na stanovisko, že žiada priznať mimoriadne odškodnenie aspoň 30 násobok pokiaľ nie 80 násobok, ako žiadala žalobkyňa v pôvodnej žalobe.

31. Z tvrdení a vyjadrení nielen strán sporu ale i intervenienta (pôvodne vedľajšieho účastníka) zostali medzi stranami sporné problémy vo vzťahu k ustáleniu obdobia, v ktorom podľa odborného lekárskeho stanoviska došlo u žalobkyne k ustálenému zdravotnému stavu, v ktorom období žalobkyňa mohla vedieť predpokladanú výšku škody. Ďalším problémom bola otázka premlčania nároku, či v prípade nepremlčaného nároku správaním sa samotnej žalobkyne došlo - nedošlo k spoluzavineniu vzhľadom na tu skutočnosť, že žalobkyňa tvrdila, že nevedela o tom, že žalovaný pred jazdou požíval alkoholické nápoje a žalovaný s vedľajším účastníkom poukazujú na svedecké výpovede, z ktorých vyplýva, že žalobkyňa mohla vedieť a vedela o tom, že žalovaný jazdil po požití alkoholických nápojov. Spornou sa stala výška nároku, keď protistrana žalobkyne namietala jednotlivé položky, pri ktorých už v samotnom ohodnotení, tej ktorej položky je zahrnutá osobitná bolestivosť a náročnosť zdravotných problémov a zákrokov pri riešení týchto zdravotných problémov, ako aj pri bodovom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia, pri ktorom treba prihliadať najmä na život žalobkyne vedený pred utrpeným zranením a perspektívu a uplatnenie žalobkyne po ukončenej liečbe a následkoch jej poškodenia zdravia.

32. Súdom ustanovený znalec L.. D. T. v znaleckom posudku zo dňa 4.4.2005 (čl. 126 - 138) uvádzal, že dňa 22.9.1997 bol na základe nepriaznivého zdravotného stavu potvrdeného nálezmi odborníkov vymeraný poškodenej invalidný dôchodok. Po odstránení osteosyntetického materiálu dňa 29.4.1998 z chrbtice i oblasti ramenného pletenca vpravo došlo k pevnému zhojeniu operačných rán, preto bol stav poškodenej považovaný za stabilizovaný a L.. B. G. vyhodnotil bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia posudkami zo dňa 11.5.1998 a 12.5.1998. V tomto období sa však nedalo predpokladať, že u poškodenej príde k zhoršeniu zdravotného stavu, ktoré zhoršenie sa prejavilo neskorším vznikom tzv. avaskulárnej nekrózy stavca Th 10. Ako je už uvedené v stati "nález - posudok", k takejto komplikácii dochádza po závažnom, ťažkom poranení stavcov, ktoré sú trieštivo zlomené a zbavené výživy, ale tento stav sa nedá jednoznačne predpokladať, zvlášť keď u poškodenej bol vykonaný operačný výkon - stabilizácie chrbtice s kostnou plastikou (tzv. autologénna spongioplastika), ktorá by mala túto komplikáciu odvrátiť. Napriek tomu však postupne po odstránení osteosyntetického materiálu k tejto komplikácii došlo a následne operácie z tohto pohľadu v roku 2000 a 2002 neboli predpokladaným javom trvajúcej liečby, ale v dôsledku zhoršenia jej zdravotného stavu. Je ale zrejmé a z medicínskeho pohľadu jednoznačné, že príčina tejto komplikácie tkvie v primárne úrazovom poškodenom stavci Th 10. Teda v čase, keď L.. B. G. Y. ustálil zdravotný stav poškodenej a vyčíslil bodové hodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia neboli v tom čase plánované žiadne ďalšie zásadné liečebné postupy alebo operácie. V znaleckom posudku taktiež znalec uviedol, že následné operačné výkony z roku 2000 a 2002 je potrebné, aby figurovali v jednom komplexnom bodovom ohodnotení, pričom ako prílohu znaleckého posudku pripojil nové hodnotenie bolestného a tiež sťaženia spoločenského uplatnenia. Vo vzťahu k bolestnému uviedol, že sú evidentné dôvody hodné osobitného zreteľa k navýšeniu základnej sadzby u jednotlivých položiek, mimoriadne bolestivý spôsob liečby, zápalové komplikácie, náročné boli tiež pobyty v rehabilitačnom zariadení. U poškodenej žalobkyne následkom úrazu došlo aj z trvalým následkom ťažkého rázu. Táto má problémy s chôdzou, zakopáva, máva bolesti chrbtice, občasné páľivé bolesti dolných končatín, má výraznú deformitu v oblasti prechodu hrudnej a drierkovej chrbtice, skolióza viac ako 25 stupňov a kyfóza viac ako 35 stupňov. Má urológom potvrdenú močovú inkontinenciu, má obmedzenie pohybu v oblasti pravého ramenného kĺbu. Tendencia zhoršovania jej stavu pribúdajúcim vekom. Plná invalidita výrazne ovplyvňuje uplatnenie sa vo všetkých oblastiach života v spoločenskom, rodinnom, kultúrnom, možnosti zaradenia sa do pracovného pomeru, obmedzenie vo vzdelávacom procese a akomkoľvek rekreačnom športe, pretože prognosticky sa jej stav môže zhoršovať, tento stav sa týka prakticky celého jej života. L.. T. k svojmu znaleckému posudku bol vypočutý na pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 12.7.2005 (čl. 164 - 165), v ktorom doplnil svoje písomné stanovisko v tom smere, že L.. B. G. ani nemohol zaujať iné stanovisko, pretože v tom čase nemal k dispozícii všetky zdravotné materiály o zdravotnom stave žalobkyne a tak ako to v znaleckom posudku uvádzal, ako on, teda L.. D. T., mal k dispozícii ďalšie zdravotné materiály pri podávaní znaleckého posudku a za takéhoto predpokladu mohol zaujať stanovisko k zdravotnému stavu navrhovateľky tak ako ho uviedol vo svojom znaleckom posudku, avšak L.. G. nemohol predpokladať, že dôjde k takému vývinu pri poranení chrbtice u žalobníčky, ako v konečnom dôsledku došlo, a preto je takýto rozdiel v ich stanoviskách. Operáciu v roku 2002 môže považovať a aj ju považuje za ukončenie liečebného procesu zranenia žalobkyne, avšak dal do pozornosti, že žalobkyňa je odkázaná

na celoživotnú liečbu, pretože zdravotné potiaže a problémy budú u nej v dôsledku zranenia pretrvávať do konca života s tým, že bude nutné rehabilitačné liečenie a tento proces nebude uzatvorený.

33. Pôvodné hodnotenie bolestného, ktoré vypracoval 11.5.1998 L.. B. G. evidované na č.l. 7 spisu, stanovil základnú sadzbu bolestného v rozsahu 463,126 bodov, po navýšení znalcom predstavovalo bodové hodnotenie 556,875 bodov. Sťaženie spoločenského uplatnenia podľa bodového hodnotenia zo dňa 12.5.1998 bolo stanovené na 675 bodov. L.. B. G. vydal 28.9.2003 posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia (č.l. 64 spisu), kde doplnil bolestné zo dňa 11.5.1998 o základný počet bodov 218,75 bodov, ktoré navýšil o polovicu na 328,125 bodov za položku nekroza a zrútenie stavcov Th10,11 a ďalšie doplnenie (č.l. 65 spisu) bolo zvýšenie bolestného v rovnakom rozsahu 218,75 bodov, ktoré navýšil o polovicu 109,375 bodov na 328,125 bodov za extrakciu ost. materiálu. Na podklade týchto bodových hodnotení základné bodové hodnotenie bolo stanovené v súčte na 900,625 bodov (463,125 +218,75+218,75) po navýšení na 1213,125 bodov (556,875 +328,125+328,125). Vzhľadom na pripomienky zo strany žalovaného a vedľajšieho účastníka L.. D. T. v písomnom posudku č. 3/2005 zo dňa 30.11.2005 (čl. 177 - 181) doplnil bodové hodnotenie avšak iba o položky, ktoré absentovali v bodovom hodnotení L.. B. G. a to o položky 106 c - zlomeniny priečných výbežkoch driekových, 86 b - pneumothorax vpravo vniknutie vzduchu do dutiny pohrudničnej vpravo a poranených pľúc, 246 c - šokový stav, traumaticko-hemorhagický 3.stupňa, 91 - pomliaždenie pravej obličky z makroskopickým krvácaním do moču, 2 - tržno zmliaždená rana v záhlaví so stratou kože. Toto bodové hodnotenie doplnil znalec o body celkom v počte 150 a navrhol zvýšenie o jednu polovicu základnej sadzby u položky 86 b a položky 246 c podľa zásad A/I.- 6 pre drenáž dutiny pohrudničnej vpravo a opakované podávanie krvných transfúzií a napojenie na umelú pľúcnu ventiláciu, teda po zvýšení takto doplnené bodové hodnotenie položiek, ktoré absentovali v znaleckom bodovom hodnotení L.. G. zo dňa 11.5.1998 doplnil bodové hodnotenie bolestného na 150 bodov základný počet (č.l. 180 spisu) po zvýšení na 189,375 bodov. V hodnotení trvalých následkoch vyplývajúcich z titulu úrazu zo dňa 14.2.1997 podľa Vyhlášky č. 32/1965 Zbierky pre poškodenú S. Ž. v posudku L.. B. G. podľa písomného stanoviska L.. T. z 29.11.2005 absentovali položky - položka diagnóza 302 c - poúrazová kyfoslóza s obmedzením pohybu v úseku Th - L prechodu 150 bodov a položka 430 a - jazvy po operáciách na chrbte v rozsahu 23,-- x 2 cm, 9 x 5 mm, 7 x 4 mm, spolu 180 bodov.

34. MUDr. Roman Jablonický v znaleckom posudku č. 2/2005 (č.l. 126 a nasl.) vyčíslil bodové hodnotenie bolestného na 897,5 bodov (pozn. súdu menej ako L.. B. G. v odseku uvedenom vyššie pri základnom bodovom hodnotení 900,625 bodov), po navýšení na 1300 bodov (strana 136 spisu) a bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia stanovil v rozsahu 855 bodov. Rozdiel čo do bodového hodnotenia vznikol podľa názoru súdu u L.. G. pri vyčíslení dodatku bolestného 28.9.2003 za operáciu - extrakciu ost. materiálu, kedy uviedol, že priznáva náhradu plné body 218,75 bodov, ktoré hodnotenie navyšuje o polovicu 109,375 bodov čo matematicky vychádza 328,125 bodov, avšak on v rámci slovného hodnotenia uviedol, že odškodnenie za bolesť predstavuje 109,375 bodov (čo bolo fakticky iba zvýšením). Súd toto považoval za matematické pochybenie. Znalec L.. T. v posudku tiež uviedol, že výška zvýšenia nezodpovedá reálnej skutočnosti, niektoré položky sú podhodnotené a operačné výkony z roku 2000 a 2002 by mali figurovať v jednom bodovom hodnotení.

35. Toto bodové hodnotenie prevzal v rámci úpravy žaloby právny zástupca žalobkyne, ktorý vychádzal z navýšenia bodového hodnotenia 1300 bodov (po navýšení znalcom) za bolestné a 855 bodov za sťaženie spoločenského uplatnenia (vyššie ako v bodovom hodnotení L.. B. G.). S prihliadnutím na vyššiu silu dôkazu a to, že išlo o znalecký posudok, súd mal zato, že tento posudok predstavuje správny výpočet, nakoľko ho realizoval súdom ustanovený znalec, pričom ani jedna zo strán sporu rozsah takto stanovené bodového hodnotenia nenamietala.

36. Znalec v znaleckom posudku a prílohe č. I. (strana 136 spisu) určil bodové hodnotenie bolestného podľa Vyhlášky č. 32/1965 Zb. U žalobkyne vo vzťahu k úrazu na celkový počet bodov 897,50 (základné bodové hodnotenie), ktoré po navýšení konkrétnych položiek stanovil v rozsahu celkom na 1300 bodov. Rovnako tak v prílohe č. 2 k posudku (strana 137 spisu) stanovil bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 855 bodov. Znalecký posudok č. 2/2005 vypracoval znalec 25.3.2005. Tento rozsahu bodového hodnotenia sa premietol i do prepočtu v rámci uplatneného nároku žalobkyne. Základné bodové hodnotenie tak na podklade týchto posudkov(toto medzi stranami sporné nebolo) predstavuje u bolestného 897,50 bodov (o navýšené ide o 1300 bodov) a u sťaženia spoločenského uplatnenia 855 bodov.

37. Súd mal v spore z predloženého rozhodnutia žalobkyne preukázané, že v konaní vedenom u Okresného súdu Čadca sp. zn. 3T/287/1997 bol trestným rozkazom č. k. 3T/287/1997-90-, ktorý nadobudol právoplatnosť 15.10.1997 žalovaný T. G. uznaný vinným zo spáchania trestného činu na tom skutkovom základe, že dňa 14.02.1997 okolo 00.15 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. D. X, ŠPZ: K. XX-XX po štátnej ceste I. triedy číslo 11 od B. M. L. do G.. Pričom v kilometri 433, 200 pri prechádzaní rovného úseku vozovky sa dostatočne nevenoval vedeniu motorového vozidla, v dôsledku čoho prešiel s vozidlom do protismeru a neskôr mimo spevnenú časť vozovky do priekopy, kde narazil do dreveného stĺpa pútača ľavou stranou vozidla, v dôsledku čoho sa vozidlo prevrátilo na strechu. Pri havárii spolujazdkyne P. G. utrpela vážne zranenia, ktorým na mieste nehody podľahla, S. Ž. (žalobkyňa v tomto konaní) utrpela zranenia, zlomeninu 10., 11. hrudného stavca, so stlačením miechy v úrovni poškodenia stavcov, vyklbenie chrbtice medzi 11. a 12. hrudným stavcom, zlomeninu 8. až 12. rebra vpravo s krvácaním do pohrudničnej dutiny. Pričom porucha zdravia trvala až do rozhodovania súdu v trestnej veci a táto podľa vyjadrenia lekára mala potrváť približne jeden rok. V. T. utrpela ľahké podvrtnutie obratcov krčnej chrbtice s drobnou blokádou vľavo, ktorá porucha zdravia a práceneschopnosť trvala od 14.02.1997 do 21.02.1997. Obvinený T. G. (odporca v tomto konaní) viedol motorové vozidlo potom, čo požil alkoholické nápoje, pričom odberom krvi bolo chromatografiou zistené, že v čase riadenia motorového vozidla mal v krvi najmenej 1,37‰ alkoholu, čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, pretože porušil dôležitú povinnosť uloženú podľa zákona a vykonával túto činnosť v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí, alebo spôsobiť takým činom, čo aj z nedbanlivosti, inému ublíženie na zdraví. Tým spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona a trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písmeno d) Trestného zákona, účinného ku dňu rozhodovania.

38. Žalobkyňa v dôsledku opísanej dopravnej nehody utrpela zlomeninu stavcov Th 10, Th 11 s vyklbením v Th 11, 12 liečené operáciou, ďalej pohmoždenie miechy s paraparézou dolných končatín, ťažký otras mozgu s bezvedomým, zlomeniny 8. až 12. rebra s posunom, hemotorax 1.DX, vyklbenie v akromioklav.kĺbe, liečené operatívne a následná extrakcia osteosyntetického materiálu z chrbtice, operačná liečba, extrakcia osteosyntetického materiálu z ramena, hlboká rana. V dôsledku týchto zranení má podľa žalobného návrhu poúrazovú paraparézu dolných končatín, obmedzenie hybnosti hrudníka po úraze s vykonanou psyometriou ľahkého stupňa a obmedzenie hybnosti ľavého ramena ľahkého stupňa.

39. Zo znaleckého posudku doc. I.. Y. B., K.. v trestnom konaní z trestného spisu súd zistil, že príčinou vybočenia vozidla a následného šmyku bola nesprávna technika jazdy vodiča. Tento si pravdepodobne neuvedomil, že vozidlo viedol po zľadovatenom povrchu vozovky, kedy je potrebné citlivé vedenie vozidla. Príčinou šmyku vozidla mohlo byť s najväčšou pravdepodobnosťou natočenie volantu vinnou nesprávnej techniky jazdy vodiča. Po začiatku šmyku na zľadovatenom povrchu vodič už nemal technickú možnosť dopravnej nehode zabrániť. Vodič mal technickú možnosť za danej rýchlosti vozidlo udržať v priamom smere aj na klzkom povrchu.

40. Na základe zisteného skutkového stavu veci súd predmet sporu právne posudzoval (zhodne s oboma stranami sporu) podľa ustanovení §§ 420 a nasledujúcich zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov („Obč. zák.“) o zodpovednosti za škodu. Musel sa pritom najskôr vysporiadať s námietkou premlčania nároku uplatnenou odporcom, z hľadiska ustanovení §§ 100 a nasl. Obč. zák., pretože v prípade dovolania sa premlčania žalovaným a intervenientom by nebolo možné žalobkyni čo i existujúce, ale premlčané právo priznať (§ 100 ods.1 veta druhá Obč. zák.).

41. Podľa ust. § 420 ods.1, ods.3 Obč. zák.:

(1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

(3) Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa ust. § 441 Obč. zák. ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa ust. § 442 ods.1 a 3 Obč. zák.:

(1) Uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

(3) Škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

Podľa ust. § 444 Obč. zák. pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

Podľa ust. § 100 ods.1 Obč. zák. právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa ust. § 106 ods.1 a 2 Obč. zák.:

(1) Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

(2) Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Podľa ust. § 112 Obč. zák. ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

42. K základu nároku:

Ustanovenie § 420 OZ definuje predpoklady všeobecnej zodpovednosti za škodu (tzv. zodpovednosti za porušenie právnej povinnosti, alebo za protiprávne konanie) ako:

1/ protiprávne konanie;

2/ vznik škody (ako majetkovej ujmy, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorú možno objektívne vyjadriť v peniazoch či ako skutočnú škodu, ako ujmu spočívajúcu v zmenšení majetkového stavu poškodeného, ktorá vznikla v dôsledku škodovej udalosti a v príčinnej súvislosti s ňou alebo i ušlý zisk, ako majetkový prospech, ktorý by pri tzv. pravidelnom slede udalostí poškodený dosiahol, nebyť škodovej udalosti - pričom za takúto škodu zákon výslovne považuje i škodu na zdraví);

3/ existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním škodcu a vzniknutou škodou (ktorá musí byť pre vyvodenie zodpovednosti za škodu preukázaná bez akýchkoľvek pochybností);

4/ zavinenie (ako psychický vzťah škodcu k vlastnému protiprávnemu konaniu a ku škode, ktorý môže podľa konkrétnych okolností existovať vo forme úmyslu - priameho alebo nepriameho, alebo nedbanlivosti - vedomej alebo nevedomej); právna úprava všeobecnej zodpovednosti za škodu v ust. § 420 Obč. zák., konkrétne v ods. 3, je založená na princípe zodpovednosti za predpokladané (prezumpované) nedbanlivostné zavinenie, čoho dôsledkom v sporoch o náhradu škody podľa § 420 Obč. zák. je rozloženie tzv. dôkazného bremena medzi obe strany sporu tak, že poškodeného zaťažuje povinnosť preukázať existenciu v poradí prvých troch predpokladov zodpovednosti za škodu a naopak účastníka označeného za škodcu, pokiaľ sa chce tejto zodpovednosti zbaviť úplne alebo čiastočne (napr. podľa ust. § 441 Obč. zák.), dôkazné bremeno vyvrátenia zákonnej domnienky jeho zavinenia podľa § 420 ods. 3 Obč. zák.

43. V predmetnej veci súd vychádzal a je viazaný cit. právoplatným rozhodnutím súdu v trestnom konaní o tom, že bol spáchaný trestný čin (vymedzený skutkom a jeho právnou kvalifikáciou v cit. výroku trestného rozkazu okresného súdu Čadca sp. zn. 3T/287/97, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 15.10.1997) a že tento trestný čin spáchal žalovaný, ktorý bol za toto protiprávne zavinené (formou nedbanlivosti) konanie súdom právoplatne uznaný za vinného a odsúdený. Základ nároku v danom spore mal súd za preukázaný, nakoľko konaním žalovaného došlo k poškodeniu zdravia u žalobkyne a vzniku škody na zdraví. Súd v trestnom konaní posúdil, ustálil a vyhodnotil skutkový priebeh udalosti, pri ktorej bola žalobkyňa spôsobená škoda na zdraví - bez toho, aby zistili a konštatovali spoluzavinenie poškodenej na vzniku škody. Bez ohľadu na túto skutočnosť je však nevyhnutné prisvedčiť intervenientovi a žalovanému, ktorý stanovisko prezentoval prostredníctvom právneho zástupcu, že na vzniku škody hoc nie priamo ako vodič mala spoluzavinenie i žalobkyňa (hoc si táto nepamätala udalosti nasledujúce po nehode, resp. bezprostredne pred ňou a tieto informácie mala iba sprostredkované). V tomto smere súd na základe vypočutých svedkov W., Q. a V. B. môže ustáliť, že žalobkyňa v čase vzniku dopravnej nehody, resp. pred ňou musela mať vedomosť o tom, že žalovaný konzumoval alkoholické nápoje a s touto osobou nasadla do osobného motorového vozidla, hoc pri

zákonom stanovenej nulovej tolerancii alkoholu (k zmene nedošlo ani v rozhodnom období) u vodiča v prípade jazdy na motorovom vozidle mohla žalobkyňa vedieť, že alkohol požil (slovné spojenie svedkyne V. B., že žalovaný „nepil veľa“ naznačuje, že alkohol požíval) pokiaľ sedeli všetky tri pri spoločnom stole so žalovaným a jeho kamarátmi W. a Q. a teda mala byť hoc v takto mladom veku opatrná tak, aby so žalovaným do motorového vozidla nenastúpila, čím by bola zabránila u seba vzniku škody na zdraví tak ako ju utrpela spôsobom popísaným v rámci nielen tohto súdneho sporu ale i v trestnom konaní. Súd nechce takýmto spôsobom nadmieru trestať žalobkyňu s prihliadnutím k tomu, že zranenia v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil žalovaný utrpela, avšak ust. § 441 OZ priamo ukladá súdu povinnosť, aby na tieto skutočnosti prihliadol. Tvrdenia právneho zástupcu žalobkyne, že neexistuje zavinenie žalobkyne súd považoval za nepreukázané, naopak na podklade dokazovania a svedeckých výpovedí dospel k záveru, že spoluzavinenie u žalobkyne preukázané hoc z nepriamych dôkazov, ktoré vo vzájomne spojitosti vytvárajú dôkaz ako celok bolo a podľa názoru súdu sa toto zistenie musí odraziť vo vzťahu k priznaniu výšky škody. Rozsah spoluzavinenia u žalobkyne súd stanovil v rozsahu 20% tak, ako aj v rámci konania pred Okresným súdom v Žiline, kde však žalobkyňa účastníkom sporu nebola. Rozsah spoluúčasti (spoluviny) na škode súd určil v rozsahu 20%, ktorý pomer sa javil súdu v rámci všetkého čo bolo v konaní preukázané ako primeraný.

44. Po zistení existencie práva - základu uplatneného nároku žalobkyne na náhradu škody proti žalovanému zostalo súdu posúdenie pre rozhodnutie vo veci podstatnej medzi stranami spornej otázky premlčania uplatneného nároku.

45. Právny zástupca žalobkyne uvádzal spočiatku, že odborníci ustálili zdravotný stav žalobkyne až dodatkom k bodovému hodnoteniu zo dňa 28.9.2003, kedy sa žalobkyňa dozvedela škodu ktoré vyplývala zo zdravotného stavu keď predtým nemohla poznať skutočnú škodu, pretože vlastne ešte pokračovalo lekárske ošetrovanie pôvodného zranenia a teda považuje toto za škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s utpeným úrazom. Po doplnení dokazovania stanovil tento dátum ustálenia zdravotného stavu na 6.11.2003. Právny zástupca žalovaného vzniesol v rámci prednesu na pojednávaní námietku premlčania samostatne (č.l. 91 spisu). Zástupkyňa Allianz SP a.s. uviedla, že už v roku 1998 mohla žalobkyňa podľa znaleckých posudkov vedieť výšku škody, ktorá bola vyčíslená, zároveň je potrebné upriamiť pozornosť s poukazom na ust. § 415 OZ aj na to, že v čase nehody bola žalobkyňa spolujazdcom žalovaného a či svojím konaním nie je spoluzodpovedná za škodu, ktorá jej na zdraví vznikla.

46. Námietka premlčania vznesená v priebehu konania v tejto občianskoprávnej veci podľa cit. ust. § 106 ods.1 Obč. zák. je námietkou proti nároku na náhradu škody na zdraví, uplatnenému podľa tvrdenia žalovaného a intervenienta po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby (v prípade škody na zdraví ust. § 106 ods. 2 Obč. zák. neohraničuje lehotu na uplatnenie nároku formou objektívnej premlčacej doby) - ktorá začína plynúť odo dňa, keď: 1/ sa poškodený dozvie o škode a 2/ o tom, kto za ňu zodpovedá, pričom pre začatie plynutia premlčacej doby zákon v cit. ustanovení vyžaduje, aby boli splnené obe vyššie uvedené podmienky. I keď je pravdou, že jestvujúce komentáre Občianskeho zákonníka sa zhodujú - pokiaľ ide o posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, viazaného na subjektívnu podmienku vedomosti poškodeného o škode a škodcovi, že je potrebné pritom vychádzať z preukázanej a nie len predpokladanej vedomosti poškodeného, rozumejú tým však najmä vedomosť o prvej podmienke podľa ust. § 106 ods.1 Obč. zák. (o konkrétnej škode, jej rozsahu).

47. Podľa § 9 ods. 1 Vyhl. posúdenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia sa vykoná, ako náhle je možné považovať zdravotný stav poškodeného za ustálený (ide o odbornú otázku závislú od vyjadrenia lekára). Od momentu ustálenia zdravotného stavu plynie premlčacia lehota pre uplatnenie nárokov za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Moment ustálenia nie je totožný s momentom ukončenia pracovnej neschopnosti. Súd vyššieho stupňa poukázal nato, že moment ustálenia zdravotného stavu nie je možné stotožňovať s momentom stabilizácie zdravotného stavu, resp. ukončenia liečby. V danom prípade súd na základe znaleckého posudku L.. Y. (viď odôvodnenie uvedené vyššie) a najmä na základe jeho výpovede pri odstraňovaní rozporov čo do správneho stanovenia dátumu ustálenia zdravotného stavu mal za preukázané z jeho odborného vyjadrenia, ktoré súd nespochybnil a ani zo strany žalovaného a intervenienta vyvrátené tieto tvrdenia neboli, že k ustáleniu zdravotného stavu u žalobkyne reálne došlo až 6.11.2003, kedy bolo možné po prvý krát komplexne obodovať nielen bolestné ale i sťaženie spoločenského uplatnenia. Pokiaľ žaloba bola podaná na súd 22.4.2003 na základe čiastkového bodového hodnotenia vypracovaného lekárom L.. G. (v tomto štádiu možno hovoriť o predčasnosti) a posledná úprava žaloby (jej rozšírenie) bola

súdu doručená zo strany právneho zástupcu žalobkyne 19.4.2005, kde bol uplatnený nárok v rozsahu 171.678,94 € (5.172.000,- Sk) súd má zato, že nárok žalobkyne premlčaný nie je, nakoľko bol nárok uplatnený v 2 ročnej premlčacej lehote (§ 106 ods. 2 OZ) plynúcej od 7.11.2003 do 7.11.2005. Súd v danom prípade musí však poukázať i na to, že dovolávanie sa premlčania nároku je samo osebe legitímnym, pozitívnym právom upraveným prostriedkom výkonu hmotného práva (resp. skôr obrany proti tomu, kto uplatňuje právo, ako ho uplatňuje oneskorene). Dovolávanie sa premlčania žalovaným v danom spore so zreteľom na všetky zistené skutočnosti priebehu trestného konania, na jeho výsledok (právoplatné uznanie za vinného v trestnom konaní), vyššie uvedené okolnosti a samotný skutok, pre ktorý bol žalovaný právoplatne odsúdený (ktorým rozhodnutím, ako už je uvedené, je súd v tejto občianskoprávnej veci viazaný), vzhľadom na osobu poškodenú a z toho vyplývajúce legitímne očakávania ich správania v čase, kedy došlo ku škode a nakoniec najmä vážne trvalé následky na zdraví žalobkyne, ktoré utrpela v dôsledku dopravnej nehody a nedostatok elementárnej sebareflexie žalovaného súd považuje vo vzťahu k žalovanému za výkon práva, odporujúci dobrým mravom (§ 3 OZ) ako všeobecne uznávaným princípom slušnosti ako takej.

48. Žalobkyni tak vznikol nárok na náhradu za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia a vo vzťahu k priznaniu konkrétnej výšky finančného plnenia súd uvádza nasledovné:

49. Podľa § 7 ods. 1 až 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení účinnom v čase vzniku nároku na škodu

(1) Výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 30 Sk za jeden bod.

(2) Celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 120 000 Sk; z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 36 000 Sk.

(3) V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

50. Súd je viazaný vysloveným právnym názorom súdu vyššieho stupňa vo vzťahu k aplikácii Vyhlášky upravujúcej hodnotu za jeden bod, keďže ku škode na zdraví žalobkyne došlo v roku 1997, kedy v tom čase účinná vyhláška stanovovala v § 7 ods. 1 hodnotu jedného bodu pri odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia stanovila na sumu 30,- Sk. Vyhláška č. 19/1999 Z. z., ktorá novelizovala vyhlášku č. 32/1965 Zb. s účinnosťou od 1.4.1999 zmenila spomínané ustanovenie § 7 ods. 1 tak, že hodnota jedného bodu odškodnenia je 60,- Sk. Podľa prechodného ustanovenia § 14a vyhlášky č. 19/1999 Z. z. pri odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia z poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred účinnosťou tejto vyhlášky, a pri odškodnení choroby z povolania, ktorá bola zistená pred účinnosťou tejto vyhlášky, sa postupuje podľa doterajších predpisov. Samotný právny zástupca žalobkyne prepočítaval nárok žalobkyne v sadzbe 30,- Sk za jeden bod.

51. Odškodnenie za bolesť sa poskytuje nielen za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, ale ja za bolesti spôsobené liečením poškodenia zdravia alebo odstraňovaním jeho následkov. Okamih vzniku škody však v danom prípade nie je (ani nemusí byť) totožný s okamihom odškodňovania bolesti. Určenie výšky nároku na náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je závislé na znaleckom posudku. V danom prípade súd vychádzal zo základného bodového hodnotenia zisteného znalcom v znaleckom posudku a prílohe č. I. (strana 136 spisu), kde znalec L.. T. komplexne určil bodové hodnotenie bolestného podľa Vyhlášky č. 32/1965 Zb. u žalobkyne vo vzťahu k úrazu na celkový počet bodov 897,50 (základné bodové hodnotenie), ktoré po navýšení konkrétnych položiek stanovil v rozsahu celkom na 1300 bodov. V danom prípade súd po vykonanom dokazovaní najmä na závery znaleckých posudkov predložených v tomto konaní dospel k záveru, že u žalobkyne nie je postačujúce priznanie náhrady v rozsahu stanovenom zvýšením bolestného na 1300 bodov (resp. maximálne za 1200 bodov pri cene 30,- Sk za jeden bod, čím by bolo dodržané ustanovenie § 7 ods. 2 Vyhl., kedy je maximálna suma odškodnenia stanovená na 36000,- Sk aktuálne v platnej mene 1194,98 €). Súd má zato, že v prípade žalobkyne je plne dôvodné postupovať v zmysle Vyhl. č 7 ods. 3 a túto sumu zvýšiť nad rámec vyššie citovanej čiastky. Zvýšenie súd môže vykonať zo základného počtu bodov, nie však už z toho, čo navýšili samotní znalci. Súd v danom prípade neprihliadal na bodové hodnotenie znalca L.. Y. v posudku predloženom právnym zástupcom žalobkyne, z ktorého navrhoval vychádzať právny zástupca žalobkyne, nakoľko tento posudok prekračoval mnohonásobne bodové hodnotenie, ktoré bolo prípustné za účinnosti Vyhl. č. 32/1965 Zb., pričom k tomuto bodovému ohodnoteniu došlo až v roku 2018 bez toho, aby boli spochybnované hodnotenia predchádzajúce stanovené v znaleckom

posudku MUDr. Romana Jablonického, ktoré si osvojil vo svojom zvýšení na 1300 bodov aj právny zástupca žalobkyne a neprispôbil novému posudku tvrdenia tak, aby súd mal dôvod vychádzať z tohto „nového“ posudku pre účely priznania nároku. V danom prípade je nepochybne zo záverov znaleckých posudkov ale i vyjadrení znalcom či už L.. T., alebo L.. Y., ktorí zhodne potvrdili mimoriadne bolestivý spôsob liečby, zápalové komplikácie, náročné boli tiež pobyty v rehabilitačnom zariadení, žalobkyňa sa liečila na zranenia utrpené v roku 1997 intenzívne takmer 6 rokov, tieto zranenia a mimoriadne bolestivý spôsob liečby, následnú terapiu považoval súd za dôvody pre mimoriadne zvýšenie bodového hodnotenia na 15 násobok s prihliadnutím k tomu, aké utrpenie musela samotná žalobkyňa zniesť v rámci bolestivosti zranenia vzniknutého po dopravnej nehode spôsobenej žalovaným a následnej liečbe. Vo finančnom vyjadrení pri základnom počte bodov 897,50 a cene za jeden bod 30,- Sk pri výšení o 15 násobok prináleží žalobkyňi suma 403.875,- Sk /897,50x30x15/. Od tejto sumy súd odpočítal 20% s prihliadnutím na jej spoluúčasť t.j. sumu 80.775,- a sumu, ktorú plnil intervenient (pôvodne vedľajší účastník) v prospech žalobkyne (podľa č.l. 372 spisu) a to 16706,- Sk (plnenie súčasťou sumy 56906,- Sk) a 6562,- Sk). Žalobkyňi tak pri tomto prepočte z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného patrí suma 299.832,- Sk (403.875-80.775-16.706-6562) po prepočte na platnú menu € v sume 9.952,60 €.

52. Vo vzťahu k nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je potrebné uviesť, že Vyhláška odškodňuje nepriaznivé dôsledky, ktoré sa vplyvom zranenia prejavili u poškodeného a majú súvis s uspokojovaním jeho životných, spoločenských potrieb a plnenie ďalších úloh v živote. Poškodenie sa môže prejavovať viditeľne, ale môže ísť aj o poškodenie, ktoré obmedzuje poškodeného v možnosti voľby povolania, možnosti uplatnenia v rámci zamestnania, v rodinnom živote, pri športe, v rámci realizácie voľno časových aktivít. Podľa názoru súdu nie je nevyhnutné, aby poškodená pred utrpením úrazu bola v týchto činnostiach mimoriadne nadaná, prípadne vykonávala športovú činnosť ako reprezentant na určitej úrovni.

53. Bodové hodnotenie ustálené v tomto spore (toto medzi stranami sporné nebolo) predstavuje u sťaženia spoločenského uplatnenia 855 bodov, ktoré bolo vyčíslené v prílohe č. 2 k posudku (strana 137 spisu) znaleckým posudkom č. 2/2005, ktorý vypracoval znalec L.. D. T. 25.3.2005. Tento rozsah bodového hodnotenia sa premietol i do prepočtu v rámci uplatneného nároku žalobkyne, ktorá žiadala priznať pôvodne 80 násobok v rámci posledných písomných podaní právneho zástupcu hoc pri nezmenenom prepočte aspoň v rozsahu 30 násobku. Žalobkyňi by prináležala suma 25650,- Sk po prepočte na platnú menu 851,42 € pri rozsahu stanoveného bodového hodnotenia (855x30). V tomto smere mal súd za preukázané dôvody pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 Vyhl. i nad mieru prípustnú ust. § 7 ods. 2 Vyhl. rovnajúcu sa 84000,- Sk (zvyšná suma 36 tis. Sk bola max. z titulu bolestného). Znalci v tomto spore podávajúci znalecké posudky zhodne konštatovali, že u poškodenej žalobkyne následkom úrazu došlo aj z trvalým následkom ťažkého rázu. Táto má problémy s chôdzou, zakopáva, máva bolesti chrbtice, občasné pálivé bolesti dolných končatín, má výraznú deformitu v oblasti prechodu hrudnej a drierkovej chrbtice, skolióza viac ako 25 stupňov a kyfóza viac ako 35 stupňov. Má urológom potvrdenú močovú inkontinenciu, má obmedzenie pohybu v oblasti pravého ramenného kĺbu. Tendencia zhoršovania jej stavu pribúdajúcim vekom. Vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia však je podstatná okrem iného i plná invalidita, ktorá výrazne ovplyvňuje uplatnenie sa vo všetkých oblastiach života v spoločenskom, rodinnom, kultúrnom, možnosti zaradenia sa do pracovného pomeru, obmedzenie vo vzdelávacom procese a akomkoľvek rekreačnom športe, pretože prognosticky sa tento stav môže zhoršovať, tento stav sa týka prakticky celého jej života. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa utrpela úraz ako 20 ročná. V tomto období pred úrazom nevykonávala žiadnu mimoriadnu činnosť, ako mladá žena žila úplne bežným životom v rámci svojej rodiny s rodičmi a súrodencami. Bola vyučená ako kadernička v tejto oblasti nepracovala, pracovala brigádne ako predavačka po veľmi krátky čas. Nič na tom však nezmení to, že vplyvom úrazu sa stala plne invalidnou. Aktuálne hoc nie je odkázaná na sústavnú celodennú opateru iných osôb, tento úraz zasiahol do jej života, ktorý viedla pred ním a žalobkyňa preukázateľne nemôže dlhodobo stáť, má kolísavú chôdzu, problémy s rovnováhou čo ju vylučuje aby pracovala na pozícii kaderničky čo vyštudovala. Je pravdou, že právny systém nezakazuje invalidným občanom pracovať, avšak v prípade žalobkyne je otázne, akú prácu by vôbec mohla v rámci svojho poškodenia zdravia vôbec vykonávať. V tomto smere je preto plne obmedzená v rámci uplatnenia sa na trhu práce. Čo sa týka rodinného života v tomto smere obmedzená nie je, má stáleho partnera, vydala sa a pokiaľ sa sama rozhodla pre svoje zdravie, že nebude mať dieťa, ide o jej osobné rozhodnutie, ktoré nebolo odporúčané žiadnym lekárom, rozhodla sa tak sama žalobkyňa v dôsledku prejavov zranení pre ktorý mala zato, že by sa nedokázala dostatočne o dieťa postarať. Problémy psychického charakteru v danom

spore u žalobkyne boli tvrdené, avšak žiadnym lekárskeým potvrdením preukázané neboli. Vo vzťahu k športu - akémukoľvek čo i len rekreačnému je žalobkyňa úplne obmedzená v pohybe, šport je teda u nej vylúčený čo konštatoval znalec L. Y. v rozsahu 100%. Súd má teda zato, že pri komplexnom zhodnotení obmedzení je na mieste, aby u žalobkyne i v tejto časti náhrady zvýšil bodové hodnotenie pre sťaženia spoločenského uplatnenia na 15 násobok, čo predstavuje sumu 384.750,- Sk (855x30x15), od ktorej sumy odpočítal súdom stanovenú spoluúčasť 20% t.j. 76950,- Sk =307.800,- Sk. Od tejto sumy súd odpočítal taktiež plnenie uhradené poisťovňou v sume 40200,- Sk (2x20.100,- Sk ako súčasť úhrady v celkovej čiastke 56906,- Sk). Celkom teda žalobkyňi súd priznal z titulu mimoriadneho zvýšenia spoločenského uplatnenia sumu 267.600,- Sk po prepočte na platnú menu € v sume 8.882,69 €.

54. Celkom tak priznaná náhrada škody z titulu na zdraví predstavuje čiastku 18.835,29 € (9.952,60 € + 8.882,69 €), ktorú súd žalobkyňi priznal a v rozsahu prevyšujúcom takto priznanú sumu súd žalobu žalobkyne ako nie dôvodnú zamietol.

55. Podľa § 251 C.s.p. trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. Pri žalovanej sume istiny 171.678,94 € (5.172.000,- Sk) uplatnenej žalobkyňou v spore bola žalobkyňa úspešná celkovo čo do sumy 20.942,04 € (18.835,29 € je suma priznaná súdom a suma 2106,75 € predstavuje plnenie intervenienta/poisťovne počas súdneho sporu). Žalobkyňa tak bola úspešná v rozsahu 12,20 %, žalovaný v rozsahu 87,80%. Za tohto skutkového stavu by prináležala náhrada trov žalovanému v rozsahu čistého úspechu 75,60%.

57. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Len v prípade, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala nárok na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane niektorej strany sporu. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať v charaktere určitého druhu konania alebo môžu byť dané charakterom určitej procesnej situácie, prípadne sa môžu týkať celkom špecifických sociálnych aspektov strán sporu. Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/102/2017 zo dňa 31.07.2017).

58. Súd v danom prípade aplikoval ust. § 257 CSP a žalovanému a intervenientom nepriznal nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že výsledok tohto súdneho sporu, najmä navýšenie základného bodového hodnotenia nezáviselo od žalobkyne, ale od úvahy súdu, pričom žaloba bola žalobkyňou podaná dôvodne. Pokiaľ by súd zaviazal žalobkyňu uhradiť trovy v prospech protistrany, došlo by tak k neprimeranej tvrdosti bez toho, aby žalobkyňa dosiahla spravodlivosť, pretože sa obrátila na súd za účelom získania náhrady za škodu, ktorá jej bola spôsobená žalovaným, pričom intervenient jej časť plnenia odmietol hradiť s poukazom na premičanie nároku. Súd má zato, že takýmto rozhodnutím prispeje k spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami.

59. Nemožno v danom spore však opomenúť rozhodnutie o náhrade trov konania, ktoré vznikli na strane štátu, Slovenskej republiky, pretože doposiaľ nebolo o tejto náhrade rozhodnuté. Je teda nevyhnutné, aby sa súd s trovami štátu vysporiadal. Ide o trovy (nezavinené štátom), ktoré hradil súd z rozpočtových prostriedkov, ktoré neboli preddavkované žiadnou stranou sporu (tak žalobkyňou ani žalovaným) ešte za účinnosti OSP ale i CSP, kedy vznikli trovy z titulu znaleckého dokazovania priznané L.. T. (č.l. 141,185), priznané L.. Y. z titulu odmeny za vykonané preklady pre dožiadanie na výsluch svedkyne v D. (č.l. 249 a 266 spisu) a trovy znalca L.. Y. (č.l. 562 a 775 spisu). Súd preto zaviazal uhradiť trovy v rozsahu úspechu a neúspechu tak žalobkyňu (neúspech v rozsahu 87,80 %) a žalovaného v rozsahu 12,20%. O konkrétnej sume rozhodne po právoplatnosti uznesenia samostatným uznesením poverený súdny úradník postupom podľa § 262 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Čadca.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z. z.).